



Fondator: Gheorghe Doran

# Cenăzeanul



Periodic de opinie și informare socio-culturală ● Anul XXIV, nr. 4 (130)/2016

*Noul cămin cultural din Cenad, aproape de finalizare*



*Foto: Vasa Stefanovici*

## Din cuprinsul acestui număr:

- Învăță-ne să ne rugăm
- Întrebări pe adresa Primăriei
- Hotărâri ale Consiliului Local al comunei Cenad
- Raport privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006
- Interviu: „Cele mai mari incendii aveau loc la Zootehnie“
- Curier juridic
- Povestea familiei mele. Deportarea în Bărăgan
- Excursie arheologică la Cenad (VI)
- Pescar cenăzean
- Final de campionat
- Uniunea Europeană – Scurtă istorie (IX)
- Sfaturi de sezon pentru gospodarii cenăzeni
- Plante medicinale, remedii miraculoase (VII)
- Rețete pentru petreceri și picnic (II)
- Jurnale de călătorie (IX)





## Învăța-ne să ne rugăm



Că nu este așa de ușor să te rogi ne dăm seama din rugămintea apostolilor. Alăturându-ne lor spunem: Doamne învață-ne să ne rugăm.

Avem nevoie de aceasta mai ales în lumea modernă când sunt multe probleme care vin atât din exterior, cât și din interior și ne influențează viața noastră spirituală. Stresul zilnic, munca asiduă, slă-

birea credinței toate acestea sunt piedici care ne îndepărtează pe noi de rugăciune.

De aceea trebuie să ne întoarcem spre Isus și să-i cerem ajutorul pentru că El știe cu adevărat ce trebuie să-i spunem lui Dumnezeu și ce trebuie să-i cerem.

Fără îndoială, în relațiile noastre cu semenii un rol important îl are cât de bine stăpânim și știm să ne exprimăm într-o limbă. Prin aceasta putem să spunem despre limba sufletului nostru, rugăciunea, prin acesta intrăm în contact cu Dumnezeu, vorbim cu El ca și cum am vorbi cu părinții sau prietenii.

Ca să înveți o limbă este nevoie de mult exercițiu. Este valabil și la rugăciune. Într-o rugăciune bună nu numai noi vorbim, ci ascultăm și ce vrea Dumnezeu să ne spună. Ne vorbește din Biblie, prin învățătura bisericii și prin glasul conștiinței noastre.

**Publicație realizată cu sprijinul  
Consiliului Local Cenad  
și al Primăriei comunei Cenad, județul Timiș**  
(www.cenad.ro)

Colegiul de redacție: **Gheorghe Anuichi,  
Dușan Baiski, Tiberiu Bociat, Slavka Bojin,  
Gheorghe Covaci, Dorin Dronca, Fodor Francisc,  
Daniel Groza, Pauline Huschitt, Milenco Iancov,  
Gheorghe Ivașcu, Miroslav Marianuț, Dan Muntean,  
Rodica Pitic, Cornelia Varga**

Responsabilitatea pentru conținutul materialelor revine exclusiv autorilor.

Materialele se pot trimite prin e-mail:  
dusanbaiski@gmail.com

Anonimele nu se iau în considerare.

Editor: Dușan Baiski

Tipografia Artpress, str. Cermena 1, Timișoara 300110,  
tel. 0256 293 809, fax 0256 293 975.

ISSN 1222-5843

Încă de mici am învățat la orele de religie că atunci când ne rugăm vorbim cu Dumnezeu, rolul acesteia este de a adânci legătura noastră cu divinitatea.

Rostul rugăciunii nu este numai acela de a cere, mulțumi, preamări, ci mai ales de a-L căuta pe Dumnezeu. Pentru aceasta trebuie să ne rupem de toate acele lucruri care ne stau în cale, păcatele sau supraevaluarea a tot ce avem.

În relația noastră cu Dumnezeu important este să recunoaștem ce vrea El de la noi, care este planul Lui cu fiecare în parte și să vrem și noi aceasta. Sunt artiști care au creat numai pentru ei.

Așa trebuie să fim și noi artiștii sufletului nostru.

Trebuie să fim sinceri și să recunoaștem că atunci când avem nevoie de ceva de la Dumnezeu știm să ne rugăm și cerem – dă Doamne, dar chiar acum.

Nu este nimic greșit, Isus spune – cereți și vi se va da.

Mama poetului german Goethe avea să scrie într-o scrisoare către fiul său: Dacă ne-am da seama cât de multe lucruri ne dăruiește Dumnezeu nici nu am avea curajul să-I mai cerem ceva. De multe ori cerem din neștiință, prin rugăciune, ce nu este folositor sufletului nostru. Într-o legendă indiană am citit că zeul Vișnu a fost rugat de către un credincios să-i îndeplinească trei dorințe.

Zeul a fost de acord, dar la atenționat că doar trei dorințe îi va îndeplini și nu mai multe. Prima dorință a fost să-i moară soția pentru ca să găsească una mai tânără și mai frumoasă. Dorința a fost îndeplinită. Când au venit rudele și prietenii la înmormântare au avut numai cuvinte de laudă despre defunctă.

Soțul și-a dat seama că a greșit, a cerut zeului Vișnu să-i învie soția. Și această dorință a fost îndeplinită. Pentru ultima dorință a cerut sfatul prietenilor.

Ei l-au sfătuit să-i ceră viață lungă, bani mulți și să fie un om renumit.

El însă nu a cerut nimic, anii au trecut și în cele din urmă a cerut sfatul zeului Vișnu în legătură cu a treia dorință. Zâmbind, acesta a spus să-i ceară ca toată viața să fie mereu mulțumit.

Apostolii nu au cerut în zadar de la Isus să-i învețe să se roage. Să facem și noi la fel și vom fi ascultați. Dumnezeu va trimite pe Sfântul Duh pentru că noi nu știm să ne rugăm cu adevărat. Nu suntem lăsați singuri atunci când ne rugăm

Este important să ne punem viața în mâinile lui Dumnezeu.

Să nu fim asemenea lumânărilor care sunt stinse la sfârșitul slujbei, să fim însă asemenea sfeșnicului care arde tot timpul în fața sfântului sacrament euharistic.

Pr. Dan Groza

## Întrebări pe adresa Primăriei



**Răspunde Nicolae Crăciun,  
primarul comunei Cenad:**

**- Construcția noului cămin cultural al Cenadului se apropie de finalizare. L-ați gândit ca și complex cultural-sportiv, ca atare tinerii cenăzeni (și nu doar ei, evident) nu se vor mai putea plânge de lipsa unei săli de cultură și sport moderne, disponibilă în orice anotimp. Este de așteptat ca profesorii**

**și învățătorii de la Școala Gimnazială din localitate să inițieze diverse activități culturale și sportive chiar și dincolo de programa școlară. În calitate de edili și administratori ai Cenadului, ați gândit o strategie comună în acest sens?**

- Construcția noii Case de Cultură se apropie de sfârșit și va deservi întreaga comunitate din Cenad. Pe lângă acest edificiu vor mai fi amenajate, în aceeași curte, un teren de sport în aer liber, precum și o scenă în aer liber. Sperăm ca întregul complex să fie finalizat până la hramul de anul viitor al Bisericii ortodoxe române. În acest edificiu își pot desfășura activitatea elevii Școlii Gimnaziale din Cenad, atât în perioada de iarnă, cât și în perioada de primăvară, vară, toamnă. În acest moment nu există o strategie comună de folosință a acestui edificiu, deoarece el nu este finalizat. Au existat și probabil încă mai există sceptici care nu cred în finalizarea acestei lucrări și care poate s-ar bucura dacă nu s-ar finaliza, dar spre insatisfacția lor, lucrările se vor termina în curând. Consider că este o lucrare de excepție, de care se vor putea folosi în viitor câteva generații.

**- O sală de sport de genul celei care va exista sub acoperișul noului cămin cultural din Cenad va deschide posibilități nebănuite pentru copiii din comună. Prin 1968-1969, făceam iarna orele de sport într-o încăpăre a unei case de vizavi de Biserica ortodoxă română din Cenad. Câte 25-30 de copii într-o singură încăpăre de 20-25 mp. Au fost fantastice lecțiile de acrobație și, mai cu seamă, badminton. Și să nu uităm de performanțele Cenadului la handbal. Ba, mai mult, Cenadul a avut și un teren de tenis de câmp. Întrebări: unde e terenul de tenis de câmp? Da, întâmplător, acum trei-patru ani, după un festival cultural, am avut prilejul să observ câțiva membri ai tineretului „elitist” al Cenadului la „muncă” la barul de noapte din localitate. Fițe, hândrălai, bețivani, bătauși, antițigani, nimic serios. O cultură hard, falsă, care nu mai are nimic în comun cu Cenadul tradițional. Oare sportul nu ar fi formula ideală pentru eliberarea a tot felul de tensiuni care nu mai sunt eliberate nici măcar prin muncă?**

- Unul dintre obiectivele pe care le urmărim prin construcția acestor edificii este și acela de a da o șansă tinerilor de a-și ocupa într-un alt mod timpul liber. Mai avem în comună două miniterenuri de sport, unul la Școala Gimnazială și celălalt pe amplasamentul fostului cinematograf. Am putut constata că aceste locuri nu sunt folosite așa cum ar trebui, în sensul că sunt multe lucruri care sunt degradate rapid și necesită intervenția noastră.

Toate aceste obiective au costat și costă bani și ar trebui păstrate. N-aș vrea însă să las să se înțeleagă că tineretul doar distruge, am fost și noi tineri și știm cum este. Sigur că actualele posibilități și anume Internetul, telefoanele, facebook-ul sunt o atracție deosebită pentru tineri și astfel au o gamă mai largă de a alege ce vor să facă. Referitor la fostul teren de tenis, acesta s-a degradat după plecarea nemților și a fost vândut împreună cu casă unui cetățean în baza legii 112/1995.

**- Crescând la Cenad, am resimțit lipsa unui strand, mai cu seamă că, înainte de 1989, nu aveam deloc acces la râul Mureș. Iar Groapa, zisă și Puțul, era cel mai ades o cloacă mizerabilă, bună de înecat câinii nedorți. Dacă Primăria Cenad deține suficient spațiu în zona noului cămin cultural, nu s-ar putea adăuga la complexul cultural-sportiv și un bazin olimpic?**

- Suprafața pe care o deținem pe lângă Casa de Cultură nu este suficient de mare pentru amenajarea unui strand. La Cenad a fost forat în anii 1970 un puț unde s-a găsit apă termală și care are o temperatură de 80 grade Celsius. Acest foraj a fost cimentat și costurile necesare activării lui sunt foarte mari. Singură alternativă de a-ți petrece timpul liber la strand este cea din Ungaria.

**- Spre cinstea consilierilor locali de până acum, Cenadul este cu siguranță singura localitate rurală din România care editează două reviste locale, dintre care una specializată pe istorie. Mai mult decât atât, Cenadul a sponsorizat publicarea unei întregi serii de cărți. Se vor bucura toate acestea de vitrine dedicate în cadrul spațiului muzeal?**

- Toată activitatea noastră la Primărie este una temporară și cel mai important aspect este acela de a lăsa generațiilor viitoare o zestre din toate punctele de vedere. Acest lucru l-au înțeles și consilierii locali și au aprobat de fiecare dată orice activitate care ține de editare unor cărți ale unor scriitori locali, de editarea unor reviste, fie ele cu conținut istoric sau aspecte care prezintă activitatea locală. Finanțarea acestor activități nu reprezintă însă un privilegiu pentru activitatea culturală, ci o normalitate. În vremurile de acum trebuie să te bucuri să ai colaboratori care fac această activitate din pasiune, din patriotism local și doar în ultimul rând din rațiuni financiare.

**- În lume există orașele cu doar câteva sute de locuitori, poate nici atât. Cenadul are, de unul singur, peste 4.000 de locuitori. Mai mult decât atât, dispune acum de facilități moderne: rețea de apă potabilă, rețea de canalizare, de străzi asfaltate, de televiziune prin cablu etc. Cu toate acestea, străzile nu sunt denumite. Sigur, ar fi un proces oficial aparent complicat, însă,**

oricum, multe au nume și nu deranjează. De ce nu ar avea și Cenadul toate străzile cu nume, fără ca neapărat să fie obligatorie schimbarea de adresă în cartea de identitate? Lumea s-ar obișnui cu numele, adresele s-ar găsi mai ușor, chiar dacă numerotarea locuințelor ar rămâne aceeași. În Ungaria și Serbia, țările vecine, până și un cătun are străzi cu nume.

- Acest aspect l-am mai abordat o dată, și anume, nu este dificil să creezi un nomenclator stradal, este mai dificil de a preschimba ulterior toate actele de identitate precum și înscrisurile în Cărțile Funciare. Avem încă foarte multe înscrisuri în Cărți Funciare cu vechile numere de casă de prin anul 1938 și care necesită diferite documente la tranzacții notariale. Asta nu înseamnă că nu va exista în Cenad un nomenclator stradal la un moment dat, dar prioritizarea investițiilor în momentul de față este alta. Tendința generală la noi este de a copia imediat orice inițiativă a altei localități, vezi inscripționarea localităților, nomenclator stradal, crearea propriului serviciu de evidență a populației etc.

- **Revin cu o întrebare mai veche: pe când o schimbare la față radicală măcar pentru Drumul/Ulița de Piatră (adică strada principală, traseu de șosea internațională)? Adică arbori sau arbuști ornamentali, gazon tuns periodic etc.? Da, ar fi un efort și pentru cetățeni, dar soba mare cu cheltuială se ține. Adică stai la drumul mare, te faloșești, dar iarba-n strădă cât casa...**

- Serviciul public de apă și canal a fost externalizat către Aquatim, care va face investiții majore în infrastructura de apă și canal. Aceste investiții vizează și traseul DN6, unde se va schimba întreaga coloană de apă și se vor realiza aducțiuni. Orice investiție în această perioadă pe aceste amplasamente înseamnă bani risipiți degeaba, deoarece lucrările vor trebui refăcute. Aici nu mă gândesc doar la spații verzi, ci și la o pistă de biciclete care trebuie amenajată paralel cu DN6. În ceea ce privește aspectul spațiului verde din fața caselor, cei mai mulți cetățeni își taie periodic iarba. Sigur că există și oameni care consideră că Primăria are obligația de a face acest lucru. Este însă fals, fiecare are și obligații și nu numai drepturi. Sperăm că cei care nu își îngrijesc spațiul din fața casei să se rușineze totuși la un moment dat când aceste lucrări sunt făcute de angajați ai Primăriei.

- **În calitate de organ executiv, Primăria Cenad are la dispoziție o sumedenie de acte normative pentru a aplica sancțiuni celor care nu țin cont de imaginea satului. Câte amenzi au fost aplicate în ultimii ani pentru casele părăginite, spațiul verde plin de iarbă netunsă etc. etc.? Se știe că edilii evită sancțiunile de teama de a nu-și pierde baza electorală. E și cazul Cenadului?**

- Avem la îndemână și metode de constrângere a cetățenilor de a-și face curat în fața casei, constrângeri care constau în aplicarea unor amenzi. Nu am aplicat amenzi aproape deloc, nu din motive electorale, ci din simplul fapt că încasarea amenzilor este una dificilă. Sunt foarte multe cazuri unde avem amenzi de circulație pe care le încasăm extrem de greu.

- **Și tot o întrebare mai veche, dar la care trebuie să revin: pe când reabilitarea monumentului comun al eroilor din apropierea Primăriei? Tasarea pământului a determinat înclinarea inestetică a acestuia. Nu e nicidecum cazul să-l comparăm cu Turnul din Pisa...**

- Acest monument va trebui îndreptat și consolidat, am și promis acest lucru. Nu vreau însă să începem alte lucrări până nu le terminăm pe cele începute. În luna iunie s-a schimbat și Legea achizițiilor publice, care ne obligă să întocmim pentru orice achiziție o documentație indiferent de valoarea ei.

- **La capătul de pod rutier de pe malul românesc al Mureșului exista un modest monument al soldatului Nicolae Grigorescu, ucis de explozia dinamitei, provocată de un fulger, cel puțin așa spune istoriografia oficială, dar care a fost vandalizat de indivizi necivilizați. La urma-urmei, este un monument, de ce să nu-l respectăm? Consiliul Local Cenad are în componența sa și o comisie de cultură. Care ar trebui să se ocupe și de identificarea și preservarea minimală (măcar) a locurilor de veci ale personalităților din Cenad. Există vreo inițiativă în acest sens?**

- Monumentul de lângă Mureș a fost într-adevăr vandalizat acum câțiva ani, dar a fost așezat în poziția lui imediat după ce am constatat acest aspect. Toate monumentele existente în Cenad sunt în administrarea ori a lăcașelor de cult, ori a Primăriei. În mare parte sunt monumente dedicate eroilor din primul și cel de-al doilea război mondial. La aceste monumente au loc depuneri de coroane de flori de Sărbătoarea de ISPAS.

## Hotărâri ale Consiliului Local al comunei Cenad

*De la precedenta apariție a revistei „Cenăzeanul” și până la predarea la tipar a numărului de față, Consiliul Local a aprobat următoarele hotărâri:*

Hotărârea nr. 6 din 18.07.2016 privind constituirea comisiilor de specialitate ale Consiliului Local Cenad;

Hotărârea nr. 7 din 18.07.2016 privind aprobarea Statutului comunei Cenad;

Hotărârea nr. 8 din 18.07.2016 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Local Cenad;

Hotărârea nr. 9 din 18.07.2016 privind desemnarea reprezentantului Consiliului Local al comunei Cenad în Adunarea Generală a Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Deșeuri Timiș (ADID Timiș).

Hotărârea nr. 10 din 08.08.2016 privind rectificarea bugetului local Varianta a III-a

*Facem precizarea că documentele în cauză se pot consulta pe larg la sediul Primăriei Cenad, precum și pe site-ul oficial al comunei, [www.cenad.ro](http://www.cenad.ro)*

**Miroslav Marianuț**

## Raport privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap la sfârșitul semestrului I 2016

În contextul Legii 448/2006, Autoritățile Publice Locale au obligația să promoveze, să respecte și să garanteze drepturile persoanei cu handicap (P.H.) unde își au aceste persoane domiciliul. Tot în conformitate cu prevederile acestei Legi, rolul compartimentului de asistență socială este acela de a monitoriza în condiții optime atribuțiile și obligațiile care le revin asistenților personali ai persoanelor cu handicap grav, în vederea ameliorării situației acestora, astfel încât aceștia să beneficieze de îngrijirea specifică handicapului, precum și pentru satisfacerea nevoilor: fizice, personale, sociale și spirituale. Indiferent de vârstă sau de handicapul cu care se confruntă acest segment social are dreptul la autodeterminare și individualitate, pentru depășirea condiției de handicap și pentru reintegrare în societate, iar îngrijirile corespunzătoare pot permite persoanelor vizate să își valorifice potențialul fizic, emoțional, spiritual și social.

Drept urmare, art. 29 (1) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, prevede următoarele, cităm:

„Serviciul public de asistență socială de la nivelul primăriei... prezintă semestrial consiliului local un raport care conține cel puțin următoarele:

- dinamica angajării asistenților personali;
- informații privind modul în care se asigură înlocuirea asistentului personal pe perioada concediului de odihnă, în strânsă legătură cu lipsa sau posibilitatea de dezvoltare a centrelor de tip respiro;
- informații privind numărul de asistenți personali instruiți;
- numărul de controale efectuate și problemele sesizate.

Ținând cont de aceste aspecte, la sfârșitul semestrului I al anului 2016 s-au constatat următoarele:

La nivelul comunei există în prezent un număr total de 109 persoane cu certificate de încadrare în grad de handicap valabile, respectiv cu 5 cazuri mai mult față de semestrul II al anului 2015.

Încadrarea pe grade de handicap este următoarea:

- la gradul de handicap GRAV - 46 persoane
- la gradul de handicap ACCENTUAT – 55 persoane
- la gradul de handicap MEDIU – 7 persoane
- la gradul de handicap UȘOR – 1 persoană

Pe parcursul perioadei lunilor ianuarie-iunie 2016 s-au înregistrat:

- 6 cazuri noi de încadrare în grad de handicap
- 1 caz de transfer de la gradul mediu la gradul accentuat (ca urmare a agravării stării de sănătate)

- 1 caz de reînnoire a certificatului de încadrare în grad de handicap

- 1 caz de deces

- 1 caz de anulare a gradului de handicap, ca urmare a însănătoșirii persoanei cu handicap

- 2 cazuri în care persoana cu dizabilități a plecat din localitate, dar nu a perfectat nici până în prezent documentele de schimbare de domiciliu, motiv pentru care se află în evidențele noastre.

Dintre cele 46 de persoanele cu grad de handicap GRAV înregistrate la sfârșitul perioadei, 12 persoane au beneficiat de asistent personal angajat, iar 30 persoane au beneficiat de indemnizație lunară de la Primărie, iar 6 de indemnizație de însoțitor de la Casa Județeană de Pensii Timiș și 3 persoane de la Asociația Nevăzătorilor.

Nu s-au înregistrat plăți restante nici la indemnizații lunare și nici la salariile asistenților personali ai P.H.

Nu s-au semnalat alte situații de desfacere a contractului de muncă a asistenților personali, care să afecteze negativ starea bolnavului.

Preponderent, asistenții personali ai persoanelor cu handicap sunt angajați din rândul membrilor de familie, aspect favorabil, deoarece locuind împreună cu persoana cu handicap, persoanele cu dizabilități pot beneficia de îngrijire permanentă sau de lungă durată.

Cu ocazia vizitelor efectuate la domiciliile persoanelor cu handicap nu s-au semnalat probleme de neglijență sau nepreocupare, dar nu s-au efectuat controale inopinate la domiciliile persoanelor cu handicap grav cu drept de asistent personal.

În limita stocului disponibil din donații s-au asigurat pentru persoanele cu nevoi speciale: scutece de unică folosință, paturi mobile, care, cadre de mers sau cărucioare de interior sau exterior.

S-au efectuat consultații periodice ale asistenților personali din partea Cabinetului de Medicina Muncii.

Până la sfârșitul semestrului I 2016 nu s-a efectuat instruirea asistenților personali, ultimul instructaj fiind realizat în anul 2014, fiind necesar să fie realizat până la sfârșitul anului o nouă instruire, ținând cont că s-au angajat noi asistenți personali.

Intrucât nu s-a putut asigura înlocuitor pentru asistentul personal al P.H. pe timpul perioadei de concediu al asistentului personal, datorită lipsei sau posibilității de dezvoltare a centrelor de tip respiro, s-au compensat financiar concediile de odihnă, asistenții personali

(Continuare în pag. 14)

Întocmit de:

**Vida-Emina Marianuț**



## „Cele mai mari incendii aveau loc la Zootehnie“

### Interviu cu Dana Libor, veteran al formației de pompieri voluntari din Cenad

Ca o continuare frească a articolelor despre pompierii cenăzeni, stăm de vorbă cu dl. **Dana Libor**, cunoscut cenăzenilor ca **Cica Dana**, unul dintre veteranii formației de pompieri și care ani de-a rândul a fost șeful acestei formații.

**- Cica Dana, povestești-ne despre activitatea acestei formații de pompieri de-a lungul timpului, formație din care ați făcut parte și pe care ați și condus-o din anul 1975 până după anul 2000.**



- Eu când am venit la Primărie de la S.M.T. (Stațiunea de Mașini și Tractoare), în anul 1975, imediat am fost rugat să fiu și pompier. Înaintea mea au mai fost alți trei pompieri, nea George Roșu (șeful formațiunii din acele timpuri), nea Traian Mereanțu, așa cum era el cunoscut în sat, și nea Mia Căpăț. Aceștia trei erau pompierii „vechi”. După aceea, la Primărie s-au format echipele de „meseriași” din care apoi s-a format o echipă tânără de pompieri, din care am făcut parte și eu.

**- Erați o formație permanentă de pompieri, cu atribuții numai în domeniul stingerei incendiilor sau pompierii desfășurau și alte activități. În ceea ce privește retribuirea, cum era ea făcută?**

- În ceea ce privește activitatea de pompieri, grupul nu era numai pentru paza și stingerea incendiilor. În plus de asta, participam și la diferite competiții locale, zonale și chiar județene, dintre formațiile de pompieri. Cred că era în anul 1987 când am luat locul I la un asemenea concurs organizat la Timișoara, pe județ. Mai există la

sediul formației de pompieri cupa primită atunci. Noi eram o formațiune de pompieri voluntari, fiecare dintre „meseriași” își făcea meseria sa (zidar, tâmplar, etc). Eu, de exemplu, eram angajat ca și tractorist-rutierist. Nu eram plătiți numai pentru munca de pompieri.

**- Vă rog să povestești câte ceva despre dotarea care ați avut-o.**

- Eu când am venit la formația de pompieri voluntari am mai „prins” și pompele manuale pentru stins incendiile și o mașină „Praga”, foarte veche. Nici nu mai țin minte câți ani avea. Această mașină s-a mai folosit foarte puțin timp, pentru că mai apoi am primit o altă mașină, un „SR” românesc, dar și el vechi, de la Timișoara. Nici această mașină nu a funcționat prea mult timp, atât era de „bătrână”. În anul 1979 am primit o mașină nouă de pompieri, pe care Petrică (Pătruț) Frunză a adus-o de la București. Această mașină mai este și acum la formația de pompieri.

**- Pompele manuale de care ați pomenit cu ce erau aduse la locul unui incendiu?**

- Am avut trei pompe manuale, care erau trase de cai. Dintre acestea, comuna Cenad a donat una comunei Biled, dar nu mai țin minte în ce an. Am și văzut-o la Biled și chiar aveau o mențiune la sediul formației lor de pompieri, că era o donație din partea comunei Cenad. La formație mai aveau și butoaie pentru transport apă, căruțe pentru transport, mături, lopeți, etc. Un pichet de incendiu, cu astfel de materiale era organizat și la Zootehnie.

**- Cica Dana, dacă puteți să ne povestești despre câteva evenimente (incendii) la care ați luat parte.**

- Intervenții la care am participat, au fost multe. Cele mai mari incendii aveau loc la Zootehnie. Unul dintre ele, nu mai țin minte exact anul, a fost atunci când s-a aprins fânul, în partea dreaptă cum te duci către vamă. Am stat acolo o noapte și o zi întreagă. A fost o intervenție la care au venit în ajutorul nostru și formațiile din Sânnicolau Mare și Dudeștii Vechi, în total erau 3-4 mașini de pompieri. A fost un incendiu foarte mare, iar noi am stat acolo până s-a lichidat complet focul.

**- Au luat și grajdurile foc?**

- Nu, pentru că șirele de fân erau separate de grajduri. Au luat foc numai șirele de paie și de fân. Unii dintre noi interveneam pentru stingerea incendiului, iar alții erau la „apărare”, pentru a proteja șirele din dreapta și din stânga celei care ardea.

**- S-a salvat ceva din furaje?**

- Da. S-au salvat pentru că și șira care ardea, la o anumită distanță de focar, a fost „ruptă” de ambele părți și așa am izolat focul. Până dimineața am „apărat” șirele și abia dimineața, cu utilajele am „rupt” șira de furaje. A fost un incendiu foarte mare. Am mai avut un alt incendiu, tot la Zootehnie la Cenad, dar la moară, dar care nu a fost chiar atât de mare. A fost un scurt-circuit care a aprins praful de făină de la moară. În plus de asta, au mai fost mai multe incendii, prin comună, dar mai mici.

**- La incendiul de la Zootehnie, de la furaje, s-a stabilit cauza lui?**

- Da. Autoaprinderea. Când a fost depozitat, fânul era ud, șirele erau foarte mari, s-a supraîncălzit și a luat foc. Pentru stabilirea cauzei incendiului au venit și specialiști de la Timișoara.

**- Prin sat, pe la gospodăriile ce incendii ați avut?**

- Da, au fost. Un incendiu mai mare a fost pe strada a 3-a, la o casă care s-a aprins în timpul nopții. La ora 1 noaptea, când am ieșit de la Primărie pentru a merge la locul incendiului, am văzut o flăcără mare, lungă. Mai târziu am constatat că omul avea acasă 3-4 butoaie cu petrol, care au luat foc în șopron. Ce se întâmplase? Cetățeanul frigea răchia și pentru asta a tras un burlan din șopru în pod. Acolo erau niște baloți de paie, care au luat foc. Proprietarul nu și-a dat seama de asta până la miezul nopții, când un alt localnic care mergea la gară a văzut flăcările în pod și a trezit vecinii. Deja arsesse jumătate din casă. Când am ajuns noi, explodaseră și butoaiele cu petrol și nimeni nu avea curajul să se apropie foarte mult pentru că se împrăștia petrol aprins peste tot și era pericolul să arzi „ca un pui”. Atunci am dat cu foarte multă apă să răcim și cu cângile lungi am tras butoaiele afară din șopru. În noaptea intervenției, cetățeanul în cauză nu ne-a spus că el frigea răchia și noi am constatat că din cauza unui scurt-circuit s-a produs incendiul. A doua zi au venit experți de la Pompierii din Timișoara și de la ADAS, pentru că locuința era asigurată. Întâmplător am trecut și eu pe acolo și m-am prezentat ca fiind șeful formației locale de pompieri și le-am spus constatarea noastră (dimineața trebuia să întocmim un proces-verbal al intervenției, unde am trecut cauza incendiului constatată de noi). Cetățeanul în cauză, NU! Nu de la scurt-circuit i s-a aprins casa; „Eu am fript răchia”, a declarat el reprezentanților ADAS. Atunci era să o încercăm și eu și secretarul primăriei, pentru că am fi mințit în favoarea păgubitului, ca ADAS-ul să îi plătească asigurarea.

**- Alte evenimente mai deosebite?**

- Am mai fost în sprijin la alte formații de pompieri, într-un an, chiar la Dudeștii Vechi.

**- În afară de stingerea incendiilor, formațiunea de pompieri mai avea și alte atribuții?**

- Da. Noi eram împărțiți în echipe de câte doi și făceam controale prin comună. La fiecare casă făceam activitate de prevenire. Eu, ca șef al formațiunii, și ajutorul meu aveau atribuții de control la instituțiile de stat, de exemplu I.A.S. - Întreprinderea Agricolă de Stat, la C.A.P. - Cooperativa Agricolă de Producție etc., restul echipei mergea din casă în casă. Fiecare echipă avea repartizat un anumit număr de case. Cu ocazia acestor controale am găsit instalații improvizate, coșuri defecte, necurățate, paiele clădite prea aproape de casă, etc. Fiecare membru al formației avea un caiet în care își trecea constatările pentru fiecare număr de casă, iar proprietarul casei era pus să ia la cunoștință despre aceste constatări, sub semnătura sa.

**- Ați amintit la început de faptul că participați și la concursuri între formațiunile de pompieri. Ce vă aduceți aminte despre acestea? Există ceva diplome, cupe?**

- La Sânnicolau Mare era un centru zonal. Acolo veneau formațiile de pompieri voluntari din comunele din apropiere: Cenad, Dudeștii Vechi, Teremia Mare, Sânpetru Mare, Saravale, Periam. La Sânnicolau Mare se ținea concursul. Noi am luat și locul I și locul II. Dacă luai la Sânnicolau Mare locul I, participai la Timișoara la faza județeană. Aici, într-un an, am luat locul I. Aveam la sediul formației de pompieri toate diplomele și cupele câștigate.

**- Câți membrii avea formația de pompieri din Cenad, pe vremea d-voastră?**

- Eu am avut în formație până la 25 de pompieri voluntari. Înaintea mea, când erau pompierii „vechi” erau și mai mulți. Aveam și alte activități. Mergeam în excursii cu membrii formației de pompieri, organizam



chiar și „Balul pompierilor”. Am fost într-o excursie la Poiana Brașov. De exemplu, organizam pe terenul de fotbal acțiuni de strângere de fonduri (cu bere și cârnați) ca să ne putem face uniforme.

**- Cum erau anunțați membrii formației de pompieri și în cât timp ajungeau ei la Primărie?**

- De două ori pe lună aveau exerciții. Se suna „adunarea” și apoi făceam exerciții. La noi nu era ca la armată, nu aveau un timp anume în care trebuia să ajungem. Depindea de fiecare voluntar unde stătea. Eu, de exemplu ajungeam de acasă în 2-3 minute de când suna sirena. Alții veneau în 5-10 minute. Care stăteau în Satu Nou veneau un pic mai târziu, pentru că era mai departe. La început, pompierii erau chemați cu goarna. Nea Mia Căpăț a fost gornist. Pleca de la capul satului cu bicicleta și la fiecare intersecție sufla din goarnă „adunarea”, până la Primărie. La moș Bulgăr, la birt, sufla ultima dată „adunarea”, apoi bea și el o răchie, moș Mia. Aveam și pompieri voluntari nemți, din Comuna Germană.

**- Cica Dana, mulțumim mult pentru timp și povești!**

- Nu aveți pentru ce, și altădată.

Au consemnat:

**George Ivașcu și Tiberiu Bociat**



## Curier juridic



În acest număr voi încerca să explic câteva elemente esențiale privind procedura de demarare a unui proces civil.

În primul rând arăt faptul că procedura de judecată a unui proces civil este reglementată de Codul de procedură civilă, ce a intrat în vigoare la data de 15 februarie 2013 și conține modificări esențiale față de vechiul cod.

Procedura civilă se aplică proceselor în materie civilă, contravențională, relațiile de familie, fond funciar, legislația muncii, contenciosul administrativ și fiscal, comercială, excepție fiind doar în materia penală, aici existând o procedură diferită.

Pe de altă parte, în afara codului de procedură civilă, mai există numeroase legi și ordonanțe de guvern care reglementează anumite reguli speciale de procedură pentru diferitele materii arătate mai sus.

Un prim element ce doresc să îl prezint este acela al competențelor instanțelor de judecată. Astfel, o cerere de chemare în judecată nu poate fi introdusă la orice instanță de judecată, ci doar la aceea care este competentă material, după valoarea cererii și teritorial.

Astfel, o cerere de chemare în judecată se depune și se judecă în primul rând după materie și după valoare. Ca atare, majoritatea cererilor de chemare în judecată, cererile mai simple și de valoare mai mică se depun la judecătoria. Cererile mai complexe, cum sunt litigiile de muncă, cele în contencios administrativ, plasamentele, adopțiile, cererile prin care se declanșează procedura insolvenței ori a falimentului și cererile care au o valoare mai mare de 200.000 lei se depun la tribunal, această instanță judecând în primă instanță aceste cereri. Și curtea de apel judecă în primă instanță anumite cazuri speciale de cereri în contencios administrativ.

Pe de altă parte, cererile de chemare în judecată se depun și se judecă și în funcție de domiciliul sau sediul părților.

Astfel, regula principală este că o cerere de chemare în judecată se depune la instanța de la domiciliul sau sediul pârâtului. Dacă domiciliul sau sediul pârâtului nu este cunoscut cererea se depune în instanță la reședința sau reprezentanța pârâtului, iar dacă nici acestea nu sunt cunoscute cererea se depune la instanța de la domiciliul sau sediul reclamantului.

Cererile de chemare în judecată a statului sau a autorităților publice centrale sau locale se pot depune atât la instanța de la domiciliul sau sediul pârâtului, cât și de la domiciliul sau sediul reclamantului, reclamantul având posibilitatea alegerii locului de depunere a cererii.

În cererile de divorț cererea se depune la judecătoria în competența căreia este ultimul domiciliu comun al soților și doar dacă aceștia nu au avut domiciliu comun sau niciunul nu mai locuiește în circumscripția judecătoriei, la domiciliul comun, cererea se depune la domiciliul pârâtului, iar dacă aceasta are domiciliul în străinătate cererea se depune la instanța de la domiciliul reclamantului.

Cererile în materie de tutelă și familie sunt de competența instanțelor de la domiciliul persoanei ocrotite, cererile privind imobilele se depun la instanțele competente de la locul situării imobilului, iar cererile de dezbatere a moștenirii se judecă de instanțele de la ultimul domiciliu al defunctului așa cum apare acesta în actul de identitate.

În ceea ce privește conținutul și forma cererilor de chemare în judecată, prin noul cod de procedură civilă au fost introduse modificări importante.

Astfel, cererea de chemare în judecată trebuie să conțină în mod obligatoriu numele, prenumele, domiciliul sau sediul ori reședința părților, codul numeric personal sau de înregistrare fiscală pentru persoane juridice, obiectul și valoarea cererii, motivele de fapt și de drept, dovezile propuse pentru susținerea cererii și semnătura. Lipsa acestor elemente atrage anularea cererii dacă nu este remediată în termenul de 10 zile stabilit de către instanța de judecată. Atenție mare, inclusiv cererea de efectuare a unei expertize sau indicarea martorilor când se solicită proba testimonială trebuie cuprinse în cererea de chemare în judecată, deoarece după ce se comunică cererea de chemare în judecată către pârât aceasta nu mai poate fi completată decât în cazuri foarte limitate.

În situația în care reclamantul sau pârâtul are domiciliul în străinătate, este indicat ca acesta să își aleagă un domiciliu în România pentru a ușura îndeplinirea procedurilor de comunicare.

Pe de altă parte, cererea de chemare în judecată și toate înscrisurile anexate se depun în exemplare suficiente pentru a fi comunicate părților și unul pentru instanță. Pe fiecare copie de pe înscrisurile depuse la dosar, reclamantul trebuie să scrie că sunt conforme cu originalul și să semneze deoarece în caz contrar nu se ține cont de ele.

În situația în care instanța constată că cererea nu este conformă sau completă, comunică reclamantului o adresă prin care i se pune în vedere să completeze cererea cu ceea ce lipsea sau era neconform, iar în cazul în care în termenul de 10 zile cererea nu se completează, instanța va anula cererea de chemare în judecată, încheierea de anulare putând fi atacată doar cu o cerere de reexaminare în termen de 15 zile de la comunicarea încheierii de anulare, dar atenție, prin cererea de reexaminare nu se poate completa cererea de chemare în judecată cu ceea ce a solicitat judecătorul inițial și nu s-a completat în termenul de 10 zile și motivul pentru care s-a anulat cererea.

După ce judecătorul constată că cererea de chemare în judecată este conformă și completă o comunică pârâtului, căruia i se dă un termen între 5 și 25 de zile, în funcție de obiectul cererii, în care poate formula întâmpinare sau cerere reconvențională.

Întâmpinarea este un înscris prin care pârâtul se apără față de pretențiile reclamantului și trebuie să cuprindă aceleași elemente ca și în cazul cererii de chemare în judecată, iar lipsa elementelor nu atrage anularea ei, ci decăderea, adică o întâmpinare depusă prea târziu nu mai este luată în considerare sau probele propuse prea târziu nu vor mai fi încuviințate.

În situația în care și pârâtul are pretenții față de reclamant, pretenții în legătură sau strâns legate cu cererea reclamantului, în acel termen dat de judecător pentru formularea întâmpinării poate depune așa-zisa cerere reconvențională, aceasta la rândul ei trebuind să respecte toate cerințele unei cereri de chemare în judecată care se comunică reclamantului, acesta având posibilitatea formulării unei întâmpinări.

De asemenea, după ce i se comunică întâmpinarea, reclamantul mai poate formula un răspuns la întâmpinare ce se depune în termenul stabilit de judecător, prin care reclamantul răspunde la apărățile pârâtului formulate prin întâmpinare.

După ce se depune la dosar răspunsul la întâmpinare sau expiră termenul de depunere, instanța stabilește termenul de judecată.

În numerele viitoare voi continua să vă prezint cele mai importante aspecte ale procesului civil, căile de atac și executarea silită.

Avocat Dan Muntean

## Povestea familiei mele. Deportarea în Bărăgan

Tatăl meu, Liubomir Uncianschi, s-a născut la Cenad, județul Timiș, într-o familie de oameni gospodari înstăriți.

Și-a făcut studiile superioare în Iugoslavia, la Belgrad, respectiv la Facultatea de Științe Agricole, iar când relațiile cu țara vecină s-au deteriorat rapid, aceasta în contextual situației politice internaționale, pentru el au început să se ivească o mulțime de dificultăți. De exemplu, în ultimul an de studiu s-a aflat sub supravegherea constantă a Securității române. I s-a cerut să coopereze în sensul să-și spioneze colegii, profesorii, modul de predare a cursurilor și diverse alte date. Dar, din moment ce nu s-a declarat de acord, a fost declarat inamic public al statului român și, ca atare, oponent politic.

Când și-a terminat studiile la Belgrad, în 1950, la revenirea sa în România, și anume prin Jimbolia, în februarie 1950, a fost arestat ca oponent politic. Audierile au avut loc la Timișoara. După trei zile a fost dus la București și a fost ținut în arest, în izolare, în pivnițele Securității, aproximativ patru luni. În această perioadă de timp, audierea a avut loc numai pe timp de noapte, vreme de patru-cinci ore, începând cu ora 2 după miezul nopții.

Metodele de interogare au fost mai mult psihologice decât fizice. El s-a aflat în mod constant sub presiune. În cele din urmă, ca urmare a condițiilor prielnice politice internaționale apărute, a fost eliberat sub control judiciar și arest la domiciliu, la casa părintească din Cenad. Trebuia să se prezinte în fiecare zi la raport, la poliție.

De sfintele Rusalii, în 1951, întreaga noastră familie a fost ridicată în timpul nopții, iar tata a fost arestat și dus la postul de miliție din Cenad, fără să știe de soarta familiei.

Despre plecarea bunicilor mei, Milan și Vidosava, în Bărăgan, pot spune că au avut dreptul să ia cu ei doar ceea ce au putut încărca într-o căruță. Au avut șansa să poată lua două căruțe (bunicul meu și fratele său, Jivko). Într-un car erau lucruri de uz personal, iar în celălalt au luat semințe de grâu, porumb și făină de grâu și făină de porumb, fasole. Au mai luat și păsări de curte, o pereche de porci, o vacă, unelte de grădinar și un plug. La gara din Cenad li s-a repartizat un vagon pentru două familii. Au călătorit trei zile în aceeași incintă cu animalele. Apă pentru animale și pentru uz personal li s-a permis doar în stația Craiova. A fost o călătorie foarte dificilă. Ei nu au știut nimic despre tatăl meu, care a fost reținut la Cenad înainte de plecarea lor.

Când s-au ridicat restricțiile din Bărăgan, în ianuarie 1956, după eliberare, bunicul meu Milan s-a întors acasă. În casa noastră funcționa acum o școală. După mai multe cereri și insistențe la autorități, a reușit ca după trei luni să reobțină casa.

Ferma bunicului meu a fost deja naționalizată la data plecării lor în Baragan, la fel s-a întâmplat și cu ferma fratelui său, Jivko, la Beba Veche. În cadrul acestor ferme au activat gospodăriile agricole. Bunicul meu a solicitat autorităților cenăzene să i se arate inventarul de preluare făcut în lipsa lui după plecarea lor în Bărăgan. I s-a răspuns că inventarul solicitat a ars împreună cu alte documente într-un incendiu. În 2010, am găsit un proces-verbal de preluare a bunurilor din casă la Arhivele Naționale, am fost șocat că nu s-a scris nimic despre un tractor care, la data plecării, a rămas, nu s-a scris nimic despre animalele rămase, cantitatea de cereale în hambare, nu am găsit procesul-verbal de preluare a bunurilor din fermă.

Până în 1960, autoritățile din Cenad și din regiunea Banat au făcut presiuni pentru intrarea în Gospodăria Agricolă Colectivă (G.A.C.), familia bunicului meu a fost chiar hărțuită pentru intrarea în G.A.C.. Nemaivând ce face, au fost nevoiți să intre în G.A.C. fără aport material (deși le-au fost rechiziționate toate bunurile la plecarea în Bărăgan), lucrând ca muncitori necalificați în zootehnie.

Când a ajuns în Bărăgan, tatăl meu și-a găsit familia și pe toți ceilalți care au fost acolo într-un spațiu închis cu sârmă ghimpată, sub supravegherea militară a Miliției și a organelor de securitate.

A doua zi după sosirea lui, tatăl meu a fost obligat să participe la parcelarea terenului aferent fiecărei familii pentru a construi o casă. La început, populația deportată a refuzat să-și construiască adăposturi, sperând că vor fi eliberați și se vor întoarce acasă. Pentru început și-au improvizat niște bordeie săpate în pământ și acoperite cu stuf și țărână.



Fiind o perioada foarte grea, neavând bani, au fost nevoiți să-și vândă diferite bunuri, animale, în special caii, în satele învecinate etc. În 1952, respectiv pe 4 decembrie a întâlnit-o pe mama mea, Strugariu Eugenia, după un timp căsătorindu-se. Ei au fost primul cuplu care s-a căsătorit într-un sat nou construit: Zagna, comuna Vădeni.

Acum, ceva despre mama mea Eugenia, născută Strugariu. A venit pe lume în Bucovina, într-o familie bogată și educată de lângă Cernăuți. A urmat școala primară și liceul la mătușa ei, în Cernăuți. După semnarea pactului Molotov-Ribbentrop din 1939, la îndemnul unchiului ei, care a trăit și a lucrat ca medic în București, la instituția regală română, s-a mutat împreună cu mătușa ei și părinții în România, înainte de închiderea granițelor cu fosta U.R.S.S., când nordul



Mama mea, Eugenia Strugariu, învățătoare la Bulgăruș, în mijlocul copiilor, înainte de deportarea în Bărăgan

Bucovinei a ajuns între granițele U.R.S.S.-ului, actuala Ucraină. Ei au venit în Banat și s-au stabilit la Bulgăruș, au cumpărat teren și au devenit „chiaburi“. Au pierdut totul când au fost deportați în Bărăgan.

Părinții reali ai mamei, pe nume Daniliuc Toader și Domnica, au fost ridicați și duși în Bărăgan la Urleasca.

Primii ani în satul Zagna au fost foarte grei, După un an de conviețuire în bordeie, și-au construit case de locuit din chirpici acoperite cu stuf luat de pe malurile Dunării. Autoritățile locale i-au obligat să construiască apoi clădiri publice: școală, dispensar și o clădire a administrației locale, să lucreze în ferma de stat „Gostat“. Prin munca și cunoștințele lor agricole privind cultivarea legumelor, a creșterii animalelor, au contribuit la realizarea unor producții mari față de ceea ce s-a obținut până la venirea lor, ajungând astfel ca acea zonă să devină producătorul de legume al Brăilei.

Despre tatăl meu pot adăuga faptul că, în ultimii ani ai șederii sale în Bărăgan, la Zagna, i-a fost recunoscută diploma de inginer agronom, dar a trebuit să rămână timp de aproape cinci ani mai mult decât cei care s-au întors acasă, în Banat.

El a primit un loc de muncă ca inginer la Stațiunea de cercetare Chișcani, din apropierea Lacului Sărat. A fost o perioadă dificilă în acele zile, au existat o mulțime oameni „mici“ care l-au invidiat, el fiind hărțuit în mod constant. De multe ori a fost invitat la Siguranță, la diferite audieri, dar nu l-au putut învinge, fiindcă, totuși, a avut norocul să cunoască „oameni mari“, corecți și demni, experți în problemele reale din agricultură la acea dată, care nu se uitau la contextul social, ci la cunoștințele și experiența tatălui meu. Acolo a scris primele sale lucrări științifice legate de irigare/desecare. Lucrările sale au fost prezentate în multe țări și chiar în îndepărtata Japonie. Și drept încununare a activității sale, în 1978 și-a susținut lucrarea de doctorat la Academia Română de Științe din București, devenind doctor în științe agricole, unul dintre primii oameni de știință de irigare/desecare.



Familia Uncianschi. În rândul al doilea, cu ochelari, tatăl meu, Liubomir Uncianschi

După lucrările lui de cercetare în țările din estul Europei și nu numai, s-au folosit și se folosesc metode de irigare și desecare la orez, porumb, grâu și diverse lucrări ameliorative la solurile grele etc.

Tatăl meu a fost unul dintre primii oameni de știință români care au informatizat sistemul de irigare. Și când în Timișoara, la Institutul Politehnic, s-a creat primul calculator funcționând cu bandă pe casetă, și-a prezentat programul la Institutul de Agricultură din București, la Academia Română de Științe.

Despre sora mea, Vidoslava, născută în Bărăgan, și despre mine, trebuie să afirm că suntem fericiți că am crescut într-o astfel de familie frumoasă. Multe mulțumiri părinților noștri care ne-au crescut. Amândoi avem studii superioare. Vidița a absolvit Universitatea, respectiv Facultatea de Matematică, iar eu am absolvit Institutul Politehnic - Facultatea de Construcții și Facultatea de Economie din cadrul Universității Eminescu. Amândoi am avut întotdeauna poziții de conducere în companiile în care am activat și lucrăm în prezent.

Ing. Milan Uncianschi

## Imre Henszlmann Excursie arheologică la Cenad\* (VI)

Izvoarele menționează existența la Cenad, pe vremea Sfântului Gellert, a mai multor biserici:

- Biserica Sfântului Ioan, de rit grec;
- Biserica Sfântului Gheorghe (monasterium);
- Biserica (abația) Sf. Maria și
- Biserica Sfântului Ioan Botezătorul<sup>1</sup>

Am putut observa faptul că biserica de rit grec cu hramul Sf. Ioan a trecut în proprietatea călugărilor benedictini, care au fost invitați de către Sf. Gellert. Aici, cronicarul Barany săvârșește o eroare când scrie următoarele: „oaspeții benedictini au fost găzduiți în chiliile (lăsate libere de către călugării greci) din Cenad, acestea servind drept locuință și pentru episcop, cât timp nu a fost terminată construcția bisericii și a mănăstirii dedicată Sfântului Gheorghe“. Această eroare rezultă din faptul că, în același document, mai jos menționează înhumarea corpului întreg al Sfântului Gellert în mormântul pregătit de el însuși situat în „biserica dedicată sfintei fecioare, care a fost ridicată de dânsul“. Anterior, canonicii domului au dorit să îngroape corpul neînsuflit chiar în dom, însă nereușind, l-au transferat în biserica dedicată Sfintei Maria. De aici rezultă faptul că domul nu era sfințit cu hramul Sfintei Fecioare. Dacă nu presupunem că ordinul benedictinilor a dispus la Cenad de două abații, dintre care una chiar în perimetrul domului – ceea ce este improbabil, nu putem fi de acord cu Barany atunci când transferă pe abatele Filip din Mănăstirea Sf. Maria la Mănăstirea Sf. Gheorghe. În schimb, trebuie să fim de acord cu Fuxhoffer Czinar, care menționează numirea abatelui de către Sf. Gellert la Mănăstirea Sf. Maria și desemnează domul cu denumirea de Sf. Gheorghe.

Mai departe, trebuie să considerăm biserica Sf. Ioan Botezătorul una și aceeași cu biserica grecească Sf. Ioan, care a fost preluată de benedictini de la călugării greci. Astfel, avem două biserici:

1. Domul sfințit cu hramul Sf. Gheorghe, avându-l drept episcop pe Sf. Gellert și apoi pe Maurus, precum și
2. Biserica Sf. Ioan, sfințită apoi ca abație, în onoarea Sfintei Maria, avându-l drept abate benedictin, pe Filip.

Așa fiind, biserica demolată în anul 1868 nu putea fi domul din Cenad, ci trebuia să fie abația dedicată Sfintei Fecioare.

Toți autorii care s-au pronunțat în această privință, au așezat aceste două biserici pe teritoriul cetății din Cenad.

\* Originalul în limba maghiară, cu titlul „*Archaeologiai kirándulás Csanádra*“ a apărut în vol. VIII al cărții „*Archaeologiai közlemények a hazai műemlékek ismeretének előmozdítására*“ („Publicații arheologice“), sub egida Academiei Maghiare de Științe, în anul 1871.

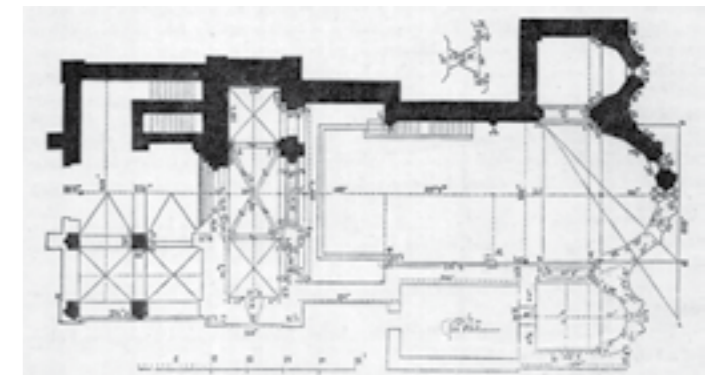
<sup>1</sup> La acestea se adaugă biserica abației Sf. Gellert sau Bernard, care s-a ctitorit mai târziu; însă despre această din urmă biserică există puține informații. Chiar Fuxhoffer-Czinar are îndoieli cu privire la existența acesteia, întrucât se bazează pe un singur document, respectiv bula papală datată din 1493 (vezi Monast. I. 201 s.k.l).

Acesta însă era atât de mică, încât cele două biserici cu chiliile aferente precum și cu locuința episcopală și locuința canonicilor nu ar mai fi lăsat loc pentru alte clădiri pe teritoriul cetății. Aceasta, dacă avem în vedere ridicătura de pământ și rămășițele existente din castrum, dând crezare profesorului Romer Floris, care a reconstituit presupusul teritoriu al fostului castru după puținele rămășițe aflate la fața locului.

Pe această movilă era situată biserica demolată cu mănăstirea aparținătoare precum și cu locuința episcopală. Paralel cu aceasta, spre nord se situează biserica mai mare a celor de rit grec. Pe lângă aceasta din urmă se află rămășițele unor clădiri vechi, despre care preotul Killer Frigyes menționează în scrisoarea sa din 17 martie 1869:

„Nu doar în jurul bisericii, ci și în locul situat în fața bisericii grecești, în curtea preotului grec, se simte existența unui gol în pământ; aici ar fi interesant de făcut niște săpături, deoarece dacă acesta este locul în care s-a aflat fosta biserică Sf. Ioan Botezătorul (mai târziu Sf. Maria) atunci golurile pot fi criptele vechi ale bisericii Sf. Maria (sau Sf. Gheorghe), care conform izvoarelor istorice s-au aflat în imediata apropiere a bisericii. Existența unei foste biserici este dovedită și de multitudinea de pietre și cărămizi vechi aflate în curtea menționată, respectiv că aici cândva a existat o clădire mai mare de tipul unei biserici.“

Biserica demolată este de dimensiuni mici, comparabilă de exemplu cu abația mică din Kisbeny (Ungaria). Mai jos redăm schița acestei biserici, așa cum a apărut în Monitorul Arheologic fasc. I anul 1862.



Lungimea bisericii din Kisbeny, fără pronaosul de mari dimensiuni este de 70 de picioare (aproximativ 22 de metri); lungimea bisericii demolate din Cenad este de 71 de picioare.

Lățimea bisericii se prezintă după cum urmează:

1. Kisbeny:
2. Cenad:
  - nava transversală 53 de picioare
  - nava longitudinală 24 picioare

în mod egal toate

- secțiunea de vest 30 picioare
- sala turnului 36 picioare

Dacă înmulțim lungimile măsurate la Kisbeny cu lățimile, rezultă o suprafață de 2520 picioare pătrate.



Dacă înmulțim lungimea măsurată la Cenad de 71 picioare cu lățimea de 30 de picioare rezultă suprafața de 2130 picioare pătrate.

De aici rezultă că biserica din Kisbeny este mai mare cu 400 de picioare pătrate decât biserica din Cenad, aceasta cu atât mai mult, cu cât nu am luat în considerare apsisul principal, cele două intrări laterale (inexistente la Cenad), precum și pronaosul, a cărui suprafață se adaugă la suprafața bisericii.

Acestei dimensiuni îi corespund și dimensiunile adecvate ale elementelor constructive, cum ar fi capitulurile, care în Kisbeny sunt mult mai mari decât la Cenad.

Astfel, la Kisbeny există capituluri înalte de 28-25-20 și 18 țoli, pe când înălțimile capitulurilor găsite la Cenad măsoară doar 13,6 țoli și respectiv 11,3 țoli. Semicoloanele din Kisbeny au diametrul de la 18 la 10 țoli, în timp ce diametrul coloanelor rămase la Cenad măsoară între 16 și 13 țoli. Deci între diametrele coloanelor din cele două locuri nu este o diferență atât de mare cât există între mărimea capitulurilor. Acest lucru se explică prin faptul că, pe când coloanele constituie elemente de structură, capitulurile sunt doar elemente decorative, deci permit o mai mare libertate în ce privește dimensionarea lor.

Putem avea în vedere și alte exemple elocvente.

Săpăturile arheologice efectuate la Kalocsa din măriniș și determinarea arhiepiscopului Hajnald, în lunile august și septembrie ale anului 1869, au adus la lumina zilei fundația bisericii episcopale edificate pe vremea Sfântului Ștefan. Cu această ocazie ne-am întâlnit pentru prima oară cu rămășițele fundației unei biserici construite pe vremea Sfântului Ștefan, întemeietorul Ungariei. Este drept, că această biserică nu este una dintre cele mai mari, deoarece pe vremea Sfântului Ștefan exista o nevoie stringentă de edificare rapidă a bisericilor pentru acoperirea nevoii (de creștinare a populației, nota traducătorului).

De altfel, cum am arătat în repetate rânduri, în zona noastră nu s-a încetățenit în acea perioadă stilul de construcție monumental nici în cazul bisericilor episcopale.

Dacă avem în vedere lățimea bisericii din Kalocsa de 30 de picioare și lungimea de 90 de picioare, rezultă o suprafață de 2700 de picioare pătrate, ceea ce înseamnă cu aproape un sfert mai mult decât în cazul suprafeței bisericii din Cenad. Mai mult decât atât, biserica din Kalocsa avea atașat un pronaos semnificativ, suprafața acestuia adăugându-se la suprafața bisericii propriu-zise. Pe lângă aceasta, suprafața existentă sub cele patru turnuri aferente bisericii mărește suprafața totală a acesteia.

De altfel, ca în cazul majorității bisericilor episcopale vechi din Ungaria, și aici există patru turnuri, acest lucru fiind o caracteristică a stilului de construcție încetățenit pe vremea Sfântului Ștefan.

Dimpotrivă, la Cenad nu s-a descoperit existența niciunui turn. În partea de vest fațada bisericii era lipită de casa parohială în întregime, în direcția sud-est și nord-est negăsindu-se nicio urmă a vreunui turn.

La compararea dimensiunilor dintre biserici trebuie să menționăm însă faptul că în orice caz, la începutul secolului XI. Cenadul, ca vechi castru roman (Moriseum) era o așezare mult mai însemnată decât așezarea mai nouă, Kalocsa.

Așa fiind, în mod normal trebuia să dispună de o biserică mai mare și nu una mai mică, așa cum este în realitate. Aceasta, cu toate că noua religie creștină era la fel de periclitată atât la Cenad cât și la Kalocsa, deci impunea construirea unor biserici episcopale în formă de fortăreață, pentru o mai bună apărare împotriva atacurilor venite din partea păgânilor.

*Pe cale de consecință, dacă trebuie să alegem între cele două biserici existente în interiorul cetății din Cenad, nu putem considera biserica demolată în 1868 ca fiind cea episcopală, ci ca fiind cea dedicată Fecioarei Maria, ctitorită de Sf. Gellert cu scopul de a deveni abație benedictină, condusă apoi de primul abate, Filip. Același abate Filip a fost cel care a înmormântat în biserică trupul neînsuflăit al Sfântului Gellert, conform dorinței manifestate de acesta din urmă în timpul vieții sale.*

Prima litografie înfățișează releveul biseriței demolate, cu punctele notate de la *i* la *k*. Clădirea cu punctele notate de la *l* la *m* conform procesului-verbal figurează ca fiind mănăstire, însă în opinia mea aceasta era casa parohială a mănăstirii. Clădirea cu punctele notate de la *i* la *k* se împarte în două părți: sanctuarul dintre punctele *o* – *p*, sub care exista în trecut o biserică subterană, precum și baptisteriul (care ulterior a devenit naosul principal) dintre punctele *q* – *r*. Punctele notate cu literele *f* și *g* pot fi considerate ca fiind fațada de vest a biseriței, la mijlocul acesteia existând poarta principală, poate chiar unica.

Clădirea lipită de fațada de vest, respectiv casa parohială sau pronaosul era într-o stare șubredă chiar înainte de demolare, deci nu am avut posibilitatea să cercetez exact caracteristicile acesteia. În toată clădirea doar partea de sanctuar a dispus de plafon boltit, în rest plafonul fiind executat din grinzi de lemn, iar ruina din fața bisericii nu mai avea niciun acoperiș sau plafon.

În ceea ce privește vârsta clădirii și evenimentele care au afectat-o: zidurile notate cu lit. *z* în mod plauzibil sunt cele mai vechi, fiind probabil de origine romană. Întrucât nu am avut posibilitatea să cercetez aceste ziduri, iar constructorul le-a desenat fără a exista un context, nu mă pot pronunța asupra calității acestora.

În schimb, este mai clară originea zidului aflat pe linia *q*, *l* precum și a perechii din est a acestuia. Cu toate că nu am văzut personal aceste ziduri, judecând totuși după descrierea din procesul-verbal și din desenul atașat, este vorba de un zid roman, în conformitate cu dimensionarea pietrelor și modul de așezare al acestora. Este chiar posibil, ca aceste ziduri să provină din praetoriumul castrului roman. Despre acest fapt poate da lămuriri mai detaliate profesorul Romer Floris, care a cercetat limitele castrului.

Versiunea în limba română:  
**Cornelia Varga**

## Pescar cenăzean



Apa a atras întotdeauna omul, poate mai mult decât pădurea și muntele. Dincolo de faptul că este elementul esențial al vieții, atracția apei vine din liniștea și echilibrul pe care ni le transmite. Cu cât o apă este mai limpede, mai aproape de starea ei firească, cu atât ne atrage mai mult. Din păcate pentru pescarii cenăzeni, nu se poate spune acest lucru, în acest an, despre râul Mureș, cursul principal de apă ce mărginește comuna. În 2016, apa Mureșului a fost aproape în permanență turbură, ceea ce a îngreunat activitatea pescarilor sportivi. Dacă în anii trecuți s-au înregistrat adevărate capturi record în perioada dudelor, anul acesta a fost practic imposibil pescuitul cu dode. În continuare, pe timpul verii putem spune că s-a pescuit în „ferestre“, perioadele cu apă mai puțin turbură fiind rare. Așadar, precipitațiile excedentare căzute au avut influență și asupra pescuitului sportiv. Singura specie de pești pe care se pare că nu-l deranjează turbiditatea apei este somnul, care se poate prinde și atunci când e apa turbură. Cu toate acestea, pescarii cenăzeni au avut capturi notabile și în 2016. Astfel, dacă am alcătui un top la zi a capturilor pescarilor locali, podiumul ar arăta cam astfel:

**Locul I**, cu un somn de 25 kg prins pe Mureș, în zona nisipăriei, la ora 3 dimineața, autorii recordului fiind Viorel Pop și Nicolae Perța. Martor la cântărirea capturii a fost Dorin Dronca. Drept momeală s-a folosit coropișnița.

**Locul II** este ocupat de Ionel Cărpă (Jojo), cu un crap de 10,5 kg prins pe Dunăre, la Divici, lângă Ostrovul Calinovăț, la pescuit din barcă. Ca momeală s-a folosit mămăliga. Martor a fost subsemnatul, care s-a aflat în aceeași barcă cu autorul capturii. Menționez că în aceeași partidă de pescuit Jojo a mai prins un crap de 4 kg. Peștii au fost cântăriți când am ajuns la mal, după care au fost puși la congelat.

**Locul III** al podiumului este completat de Slaven Pavlovici, cu un crap de peste 3 kg, prins la boabe de porumb pe Mureș, în zona stației de pompare Fîs.

Menționez că acelea sunt capturile cele mai reprezentative de care am cunoștință. Poate că or mai fi și altele. Dacă există, îi rog pe autorii lor să le facă cunoscute în vederea publicării.

Demn de menționat este faptul că nu doar Mureșul a fost afectat de precipitațiile căzute, ci și Tisa și chiar Dunărea. Ca atare, nici pescarii cenăzeni posesori de permis de pescuit în țara vecină, Ungaria, nu au avut o soartă mai bună. Sperăm ca măcar acum, spre sfârșitul sezonului de pescuit din acest an să se limpezească apele și să putem face partide de pescuit agreabile.

În continuare, vreau să vă povestesc o întâmplare din timpul expediției de pescuit pe Dunăre anul acesta, pățită de Jojo, la care am asistat și eu. Am pornit spre

Dunăre duminică, 7 august și după unele peripeții am ajuns cu bine după-amiaza la Divici, la locul de campare. Ziua următoare, luni, am ieșit pe apă cu barca, pentru prima partidă de pescuit. Apa Dunării era destul de limpede și existau auspiciile unei partide de pescuit reușite. Și așa a și fost. La început am prins eu un crăpcean și un caras frumos, fiecare având peste 1 kg. Apoi au început surprizele! Am avut o trăsătură violentă, am contractat la timp și am început lupta cu crapul. Nu a durat mult, vreo



Somnul lui Viorel Pop și Nicolae Perța

2-3 minute, fiindcă a intrat la cioată și nu l-am mai putut scoate deoarece s-a rupt firul. Au urmat cinci trăsături la Jojo care, după luptă, s-au soldat cu tot atâtea eșecuri. Unii pești au îndreptat cârligele, care pe urmă au fost înlocuite cu altele mai groase, alții au intrat la cioate, iar alții pur și simplu au scăpat. Ziua s-a terminat fără nicio captură pentru Jojo. A recunoscut și el că așa ceva nu a mai pățit de când pescuiește. Concluzia care se impune este că nicio partidă nu se aseamănă cu alta și peștele dacă e să fie al tău îl scoți și dacă nu, scapă.

În final, îi informez pe pescarii cenăzeni că în septembrie se va desfășura al doilea concurs de pescuit al anului aici, la Cenad. Data, locul și regulamentul de concurs vor fi anunțate prin afișe cu două săptămâni înainte de ziua desfășurării competiției. Înscrierile se vor face la Dorin Dronca, tel. 0732-970.324.

Vă dorește fir întins

**Ing. George Ivașcu**



## Final de campionat

A căzut cortina peste ediția de campionat 2015/2016 fără ca echipa de fotbal cenăzeană să fie mai bine clasată ca-n alte ediții. A fost un campionat tern, fără prea multe jocuri spectaculoase, deci în limita posibilităților competitorilor. Clasarea pe locul 6 este puțin sub valoarea lotului și în special sub pretențiile celor care se ocupă de echipă, dar mai cu seamă ale spectatorilor cenăzeni care, în ultima vreme, parcă vin mai mulți la stadion. Lipsa acestora într-un număr și mai mare poate fi pusă și pe seama zilei și orei la care se joacă meciurile.

Dacă turul campionatului a fost mai bun, returul a fost mai slăbuț și aceasta din mai multe motive, mai serioase sau mai puțin serioase. Finalul de campionat a fost foarte slab și datorită plecării la muncă în străinătate a mai multor titulari, iar acest lucru a avut urmări în jocul echipei și, implicit, în rezultatele foarte slabe obținute.

Dacă în ultima etapă, susținută acasă, s-ar fi prezentat Cărpinișu, poate zestrea de puncte era mai mică. Cu acest +7 în clasamentul adevărului suntem acolo unde posibilitățile echipei au adus clasarea onorabilă.

Probabil se putea obține mai mult și-n opinia subsemnatului s-au pierdut foarte ușor puncte afară și chiar acasă. Un mare semn de întrebare a fost partida de la Tomnatic, unde să conduci cu 2-1 la pauză și să pierzi rușinos cu 2-6 este greu de digerat chiar și de către unul care a jucat 20 de ani fotbal. Cu 94 de goluri marcate din nou, echipa cenăzeană este pe primul loc în seria I și pe locul 5 în clasamentul din toate cele trei serii. Un lucru pozitiv a fost faptul că s-au marcat multe goluri. Dar regretabil că și s-au primit 73 de goluri, cu o medie de aproape trei goluri de meci.

Drept este și faptul că o partidă cu multe goluri este mai spectaculoasă pentru public decât un 1-0 chinuit.

Goluri multe s-au luat și din dorința tuturor jucătorilor de a marca și în momente de atac al adversarilor. Echipa rămâne descoperită și, astfel, portarul devine vulnerabil, cu o apărare rarefiată.

După umila mea părere, echipei îi lipsește un mijloc la închidere, care, în momentele cheie ale meciului, să știe să gestioneze poziția sa generală în fața fundașilor.

Trăgând linie și punând la cântar valoarea lotului, condițiile oferite, lipsa spectatorilor, este totuși o clasare onorabilă, cu toate că după terminarea turului aveam alte speranțe, la o clasare în primele trei locuri.

Din nou, cenăzenii au prin jucătorul Wilhelm un golgheter autentic și cu cele 28 de goluri marcate el este golgheterul seriei I și pe locul 3-4 în clasamentul tuturor celor trei serii.

Cu 28 de goluri marcate în 28 de meciuri, este din nou golgheterul știut de noi toți de ani de zile. Bravo lui și la mai mare!

**Gheorghe Anuichi**

## Raport...

(Urmare din pag. 5)

neavând nici o obiecție în acest sens, până în prezent.

În ceea ce privește preocuparea părinților în recuperarea copiilor, am consemnat următoarele aspecte:

– cei mai mulți părinți sunt interesați pentru frecvența centrelor de recuperare, dar distanța foarte mare față de Timișoara, unde se află Clinica N.P.I, crează o problemă, iar câteva familii nu au reușit să persevereze în frecventarea continuă a acestui Centru, invocând faptul că nu au mijloace de transport la îndemână și cu cheltuieli subvenționate, precum și faptul că nu au posibilități financiare pentru a le frecvența pe cheltuielă proprie. Dar există un caz nou care a procedat la recuperarea minorei cu autism prin frecventarea Centrului de Educație Specială Speranța din Timișoara, unde copilul beneficiază de ședințe de ergoterapie și logopedie, pentru stimularea dezvoltării aptitudinilor cognitive

– datorită condițiilor financiare precare, unele familii nu-și pot permite contactarea unui fizioterapeut, încercând să efectueze zilnic individual cu persoana cu handicap exercițiile de gimnastică și masaj, necesare recuperării motorii,

– avem două cazuri de tineri cu handicap, care frecventează școli speciale, respectiv Liceul Teoretic IRIS și Școala de Arte și Meserii „Gheorghe Atanasiu“ din Timișoara, unde le este stimulată percepția în formarea deprinderilor de viață autonomă,

– de asemenea, s-au înregistrat două cazuri de copii cu dizabilități la care s-a aprobat efectuarea cursurilor școlare la domiciliu de către Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Timiș, ca urmare a agravării stării de sănătate a copiilor.

– părinții copiilor sunt cooperanți la monitorizările semestriale, furnizând datele cu privire la implicarea în recuperarea copiilor, frecvența la Clinica N.P.I., modul de colaborare cu medicul de familie și de asemenea cu cel de specialitate.

La solicitările persoanelor cu handicap sau al aparținătorilor, personalul din cadrul biroului de asistență socială a intervenit prin:

– ajutor la completarea formularelor de luare în evidență sau de angajare a asistenților personali,

– informare cu privire la drepturile care li se cuvin conform Legii 448/2006, respectiv orientare școlară, scutiri la taxe și impozite, gratuitatea la mijloacele de transport, posibilitatea tratamentelor în instituții specializate sau balneare și modul de procurare a билетelor pentru aceste stațiuni ș.a.

De foarte multe ori s-a intervenit pentru completarea diferitelor altor documente, care privesc persoanele cu handicap sau aparținătorii acestora.

Drept pentru care am întocmit acest raport în trei exemplare, urmând a fi prezentat în ședință de Consiliu Local, iar ulterior să fie trimis la D.G.A.S.P.C. Timiș.

## Uniunea Europeană – Scurtă istorie (IX)



### Migrație, refugiați, forme de protecție, azil (4)

Așa cum precizăm în numărul trecut al revistei, potrivit legislației române, managementul unui aflus masiv de imigranți la frontierele României se realizează prin intermediul **centrelor integrate** (în conformitate cu prevederile **O.U.G. nr. 53/2015** pentru *Stabilirea*

*unor măsuri aplicabile în cazul apariției la frontiera de stat a României a unui aflus masiv de imigranți*, înființate de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră. Aceste centre au rolul principal de integrare a activităților de control la trecerea frontierei de stat, de protecție a sănătății publice și de clarificare a situației străinilor care se prezintă la frontieră.

Centrele integrate sunt locuri special amenajate, având regimul **zonei de tranzit**, destinate realizării următoarelor activități:

- trierea epidemiologică;
- controlul pentru trecerea frontierei de stat;
- primirea, înregistrarea și soluționarea cererilor de acordare a protecției internaționale;
- clarificarea situației juridice a străinilor din centrele integrate care nu solicită protecție internațională și dispunerea măsurilor specifice;
- cazarea străinilor care fac obiectul activităților realizate în centrele integrate;
- alte activități specifice, destinate clarificării situației străinului.

Prin **dispoziția de înființare** a unui centru integrat se stabilesc cel puțin următoarele:

- amplasamentul centrului integrat și schema acestuia;
- șeful centrului integrat, precum și celelalte persoane cu funcții de conducere, de coordonare și control al forțelor participante;
- modalitatea de cooperare a instituțiilor care desfășoară activități în cadrul centrului integrat, inclusiv organizarea accesului, protecției, supravegherii și însoțirii străinilor în și din centrul integrat, potrivit competențelor acestora;
- regulile de ordine interioară;
- modul de realizare a informărilor reciproce cu privire la evoluția situației operative;
- periodicitatea evaluării activităților desfășurate.

La dispoziție se anexează planurile de cooperare încheiate între autoritățile și instituțiile care desfășoară activități în cadrul centrelor.

Autoritățile administrației publice centrale și locale sunt obligate să acorde sprijin Poliției de Frontieră Române în identificarea și stabilirea locurilor în care să fie amplasate centrele integrate, inclusiv prin punerea la dispoziție, cu titlu gratuit și pentru o perioadă determinată, a unor clădiri sau terenuri, potrivit dispozițiilor legale aplicabile.

Cererile pentru acordarea protecției internaționale depuse de străinii care fac obiectul controlului pentru trecerea frontierei de stat în cadrul unui centru integrat se soluționează în procedură de azil la frontieră, dispozițiile art. 82-87 din Legea nr. 122/2006, cu modificările și completările ulterioare, aplicându-se în mod corespunzător.

Prin derogare de la prevederile art. 83 din Legea nr. 122/2006, cu modificările și completările ulterioare, Inspectoratul General pentru Imigrări poate acorda accesul la teritoriu și la **procedura ordinară de azil** fără efectuarea unui interviu în una dintre următoarele situații:

- solicitantul provine dintr-o țară de origine pentru care rata de admisibilitate în faza administrativă a procedurii de azil, la nivel național, este de cel puțin 30%;
- solicitantul face parte din categoria persoanelor vulnerabile.

Centrele integrate sunt organizate, autorizate sanitar, sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, amenajate și dotate astfel încât să ofere condiții adecvate de cazare, hrană, asistență medicală primară și igienă personală străinilor care fac obiectul activităților realizate în cadrul acestora.

Structura normelor de hrană, regulile de acordare și de aplicare a acestora, dotarea locurilor de cazare din cadrul centrelor integrate, precum și asigurarea cu materiale de igienă personală se stabilesc prin ordin al ministrului afacerilor interne, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

**Condițiile de cazare, hrana și materialele de igienă personală** pentru străinii care fac obiectul activităților realizate în cadrul centrelor integrate se asigură de Poliția de Frontieră Română, prin structurile ai căror conducători au calitatea de ordonatorii terțiari de credite care administrează respectivele centre integrate.

**Asistența medicală și măsurile de prevenție** aplicate străinilor care fac obiectul activităților realizate în cadrul centrelor integrate se realizează prin spitalele și unitățile sanitare ale Ministerului Sănătății, respectiv prin cele ale ministerelor și instituțiilor cu rețele sanitare proprii.

Centrele integrate se **desființează** prin dispoziție a inspectorului general al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.

(Continuare în pag. 19)

**Tiberiu-Ioan Bociat**



## Sfaturi de sezon pentru gospodarii cenăzeni



Ca o caracteristică a verii anului 2016 – și aici fac referire la lunile iunie, iulie și august –, putem spune că precipitațiile căzute au depășit cantitativ cele căzute în anii anteriori în aceeași perioadă. Desigur, acestea au fost benefice pentru culturile de soia, floarea-soarelui, porumb, dar au cauzat pierderi la păioase. Astfel, în plină campanie de recoltare a grâului, pe data de 15 iulie, au căzut 35 l/mp de ploaie. Am discutat cu dl ing. Alexandru Ciurte despre impactul precipitațiilor asupra cantității și calității producției. El a constatat faptul că după precipitațiile căzute, a scăzut greutatea hectolitrică dar și conținutul de gluten al grâului, ceea ce a dus și la scăderea prețului oferit de cumpărători. Desigur că întârzierea recoltării a determinat și îmburuienirea lanurilor, ceea ce a dus la îngreunarea recoltării. Ca și producție specialistul a apreciat că sunt mai mici decât în 2015. Pierderi de producție au suferit și alte culturi, mai ales rapița care, după ploi a suportat pierderi prin scuturare. Una peste alta, campania de recoltare în 2016 a fost una grea, în unele cazuri prelungindu-se și în luna august.

Ca și lucrări caracteristice perioadei la care ne referim, adică septembrie și octombrie, cele mai importante sunt pregătirea terenului pentru culturile de toamnă și semănatul acestora. Se începe la sfârșitul lunii septembrie cu orzul și se continuă cu grâul. Se acordă o atenție deosebită pregătirii patului germinativ care dacă este bine pregătit va asigura o încorporare a semințelor la adâncimea optimă, adică 3-4 cm pentru orz și 4-5 cm pentru grâu, având în vedere că orzul are o putere de străbateră mai mică decât a grâului. Desigur că pregătirea terenului și semănatul se vor executa în primul rând după culturile care eliberează terenul devreme: mazăre, fasole, grâu etc.

Demn de menționat e faptul că după culturile târzii (floarea-soarelui, sfeclă de zahăr etc.), dacă se execută arătura ea va fi mai superficială, însă terenul poate fi pregătit și cu discul, care va asigura o pregătire mai uniformă a terenului, fără să scoată bolovani. Aceasta se practică mai des în toamnele mai secetoase. Pregătirea semințelor pentru semănat constă în selectarea și tratarea acestora pentru boli și dăunători de sol. În general, dacă grâul urmează după grâu, se va utiliza la tratarea semințelor un insecto-fungicid. Dintre fungicidele mai des folosite la tratamentul fungicidelor amintim: Orius 2 WS 1,5 kg/t, la prețul de 79,50 lei/kg; Amiral Prophy 6FS – 0,5 l/t, preț 112 lei/l; Lamardon 0,15 l/t. Dintre insecto-fungicide amintim: Nuprid Max

0,6-2,5 l/t, preț 151 lei/l; Yunta 246FS 2l/t, preț 176,70 lei/l etc. Prețurile nu conțin T.V.A. Cantitatea de semințe se stabilește în așa fel încât să se asigure 50-55 de boabe germinabile la un metru pătrat de teren.

Tot în această perioadă se termină recoltatul florii-soarelui și a soiei și se poate începe cel al porumbului la soiurile timpurii. La porumbul tehnic trebuie urmărită foarte atent umiditatea, având în vedere că aceasta scade foarte greu. Este știut că la coacerea deplină porumbul are o cantitate relativ mare de apă, adică undeva la 20-25%, ceea ce îngreunează depozitarea. Dacă se recoltează cu boabe se va depozita în strat de 20-25 cm, până la scăderea umidității, în caz contrar existând pericolul autoaprinderii sau mucegăirii boabelor.

În grădină se face recoltarea cartofilor, în caz că nu a fost încheiată, iar în octombrie se pot recolta rădăcinoasele: morcov, pătrunjel etc. Având în vedere posibilitatea căderii brumelor, se recoltează ultimele fructe de: ardei, roșii, vinete etc. Dintre culturile ce mai vegetează în grădină sunt varza de toamnă și conopida de toamnă. La aceste culturi trebuie avut în vedere că e nevoie să fie udate în fiecare săptămână în cazul lipsei precipitațiilor. De asemenea, trebuie făcute tratamente pentru combaterea bolilor și a dăunătorilor. Dintre acestea amintim fluturele alb al verzei (*Pieris Brassicae*) și buha verzei (*Mamestra Brassicae*), iar ca boli amintim mana și pătarea neagră a frunzelor. Pentru combaterea bolilor și a dăunătorilor se vor folosi tratamente cu una din substanțele:

Dithane M45 0,2% + Decis Mega 0,03%;  
Ridomil Cu 0,3% + Confidor Energy 0,15%.

Menționăm că în soluție se adaugă adevziv aracet sau Detersin, în cantitate de 25 ml la 10 litri de apă. Se mai poate folosi ca adevziv sirop de zahăr făcut din 100 g de zahăr la 10 litri de apă.

Alte lucrări ce se execută în grădină sunt plantările de toamnă pentru ceapă verde, usturoi verde și semănatul spanacului și al salatei de toamnă. Pentru ceapa verde se folosește ca material de plantare fie stufatul (arpagic mai mare), fie bulbi de ceapă de dimensiuni mai mici, distanța de plantare fiind de 8-10 cm între plante pe rând și de 30-35 cm între rânduri. Aceasta este valabil și pentru usturoiul de toamnă. Spanacul se seamănă în rânduri apropiate: 12-15 cm între rânduri și 3-4 cm între plante pe rând.

La salata de toamnă se produce în prealabil răsad și se plantează când plantele au 4-5 frunze. Distanța de plantare între rânduri este de 35-40 cm, iar între plante pe rând de 12-15 cm.

La pomii fructiferi, înainte de căderea frunzelor, se îndepărtează și se ard sau se îngroapă, după caz, ramurile și fructele atacate de monilioză.

Pe măsura căderii frunzelor, se pot începe plantările de toamnă, știut fiind că procentul de prindere este semnificativ mai bun dacă pomii fructiferi se plantează în acest anotimp.

Ing. George Ivașcu

## Plante medicinale, remedii miraculoase (VII)

### CIMBRIȘORUL - *Thymus serpyllum*

Este o plantă foarte răspândită prin fânețele uscate, locuri aride, însorite, stâncoase și prin pășuni, începând de la șes până în regiunile muntoase ale țării. Ar putea fi considerat un subarbust în miniatură, deoarece tulpinile sale patruțriunghiulare, păroase numai pe muchii, sunt slab lignificate la bază și ramificate de la nivelul solului.

Frunzele sunt prinse pe tulpini câte două la un nod. Privite în zare, se observă prezența unor puncte transparente, care sunt pungile cu ulei volatil.

Florile de culoare roșie-purpurie până la roz-violetă sunt grupate în vârful ramurilor, înflorind din luna mai până în septembrie.

Produsul vegetal folosit este partea aeriană, recoltată în timpul înfloritului.

Uscarea se face în straturi subțiri, la umbră, în poduri bine aerisite.

Cimbrișorul conține numeroase principii active, preponderent fiind uleiul volatil. Pe lângă acesta mai conține acizii cafetic și rozmarinic, tanini, și un principiu amar.

Proprietățile lui terapeutice se datoresc în special uleiului volatil. Datorită uleiului esențial și a celorlalte principii active, cimbrisorul are proprietăți calmante, expectorante, antiseptice ale căilor respiratorii, colerice, colagoge, antihelmintice, antiseptic gastric și intestinal.

Produsul vegetal uscat se utilizează sub formă de infuzie 1-2 g %, luându-se 500-200 ml pe zi pentru calmarea tusei convulsive, asmatică, spastică. Infuzia se mai folosește în dispepsii, anorexia anemicilor, în eliminarea viermilor intestinali. Fiind un puternic antiseptic acționează benefic asupra ficatului și rinichilor, ameliorând anumite probleme în funcționarea lor.

Extern se utilizează în tratarea rănilor, fiind un bun antiseptic și cicatrizant.

Intră în compoziția ceaiurilor: antiastmatic, anti-diareic, pentru gargară.

### CIUBOȚICA CUCULUI - *Primula officinalis*

Zonele de munte și de deal au ca vestitor al primăverii frumoasa plantă cu miros de miere de albine numită în popor ciuboțica cucului. Denumirile populare ale acestei plante variază de la o provincie la alta: în Moldova și Oltenia este cunoscută sub numele de ciuboțica cucului, în Transilvania anglicel, iar în Muntenia făța oii și făța vacii.

În pământ planta prezintă un rizom cilindric, lung de aproape 10 cm, din care pornesc numeroase rădăcini, galben-brune, brun-roșcate, dese și subțiri. În fiecare primăvară din rizomi se dezvoltă un mugure care dă naștere unei rozete de frunze ovale, zbârcite, păroase și mult îngustate la bază. Au culoarea verde pe față superioară

mai alburiu pe cea inferioară, din cauza perilor deși de pe rețeaua de nervuri. Din mijlocul rozetei de frunze apare în luna aprilie o tulpină floriferă lipsită de frunze, ierboasă, goală pe interior și care se termină în partea superioară cu o inflorescență ubeniformă, multifloră. Corola, de forma unei pâlnii, este de culoare galben-aurie prevăzută la gât cu 5 pete sau cu un inel portocaliu.

Planta poate fi întâlnită prin poieni, locuri ierboase, margini de păduri, din regiunea dealurilor până în cea montană.

De la ciuboțica cucului se utilizează în scopuri medicinale rizomul cu rădăcini, iar în unele cazuri și florile. Rizomul împreună cu rădăcinile se scoate primăvara împreună cu apariția rozetei de frunze.

Rizomul împreună cu rădăcinile se recoltează primăvara devreme împreună cu apariția rozetei de frunze când cantitatea de principii active este maximă. Rizomul se scoate cu ajutorul hârlețului, se curăță de părțile aeriene și se spală într-un curent puternic de apă, pentru a se înlătura pământul.

Nu este recomandată ținerea în apă a rizomului, deoarece principiile active se dizolvă, iar produsul pierde din valoarea lui medicinală.

După spălare se lasă câteva zile la zvântat, apoi se usucă.

Rizomul se poate recolta și toamna târziu, în timpul înfloritului, fiind adunate totodată și florile. Atât rizomii cu rădăcinile, cât și florile se usucă direct la soare sau în poduri acoperite cu tablă. Există și uscătorii speciale cu camere încălzite.

Pentru a fi siguri că am recoltat rizomii acestei plante și nu ai altei plante putem face următoarea probă: se pun rizomii cu apă fierbinte într-o sticlă 5 min, după care se agită, cei de ciuboțica cucului formând o spumă abundentă.

Principiile activă ale rizomilor sunt saponozide, triterpenice, flavonozide și vitamina C.

Datorită acestor substanțe au acțiune expectorantă și secretolitică, fluidificând secrețiile bronșice.

Se utilizează sub formă de infuzie sau decoct atât de către adulți (1-2g%), cât și de către copii (0,5 g%), ca expectorant în tușe și bronșită.

Rizomii și rădăcinile mai au acțiune sudorifică și diuretică, recomandându-se în reumatism, nefrite, cistite. Decoctul concentrat 3-5 g% este folosit extern sub formă de comprese în tratamentul contuziilor. Rizomul intră în compoziția ceaiului antibronșitic, iar florile în ceaiul pectoral.

Farmacist Rodica Pitic

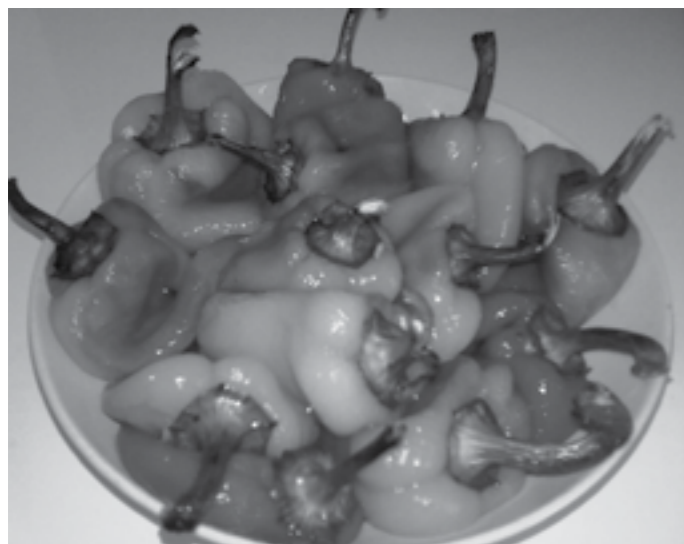


**Rețete pentru petreceri și picnic (II)**

Întrucât vara încă nu s-a terminat și dorul de excursii la iarbă verde încă nu s-a stins, continuăm seria rețetelor pentru petreceri și picnic. Nici de această dată nu îi vom uita pe vegetarieni. Încerc să redau rețete pentru bucate care nu își pierd ușor proprietățile gustative, nu se alterează repede în contact cu aerul cald, iar ambalarea și transportul lor nu le scad aspectul apetisant.

**SALATĂ DE ARDEI COPTI**

Ingrediente: 1/2 kg ardei grași sau Kapia, 1 lingură zeamă de lămâie sau 1/2 linguriță oțet, 1-2 linguri ulei de măsline, sare, 1 cățel de usturoi zdrobit (opțional).



Preparare: Alegeți ardei cât mai grași și drepti, fără îndoituri, ca să se poată coace uniform. Spălați-i și ștergeți-i de apă. Coaceți-i pe plita de la soba de gătit sau pe o tablă pusă peste flacăra de la aragaz. Puteți să-i coaceți, la foc iute și pe un grătar, pus direct pe flacăra. Sau puteți să-i puneți într-o tavă emailată, în mijlocul cuptorului, la foc potrivit. Întoarceți-i pe toate părțile și pe măsură ce sunt făcuți și copti, puneți-i într-o oală acoperită, presărați-i cu sare și lăsați-i să stea circa 15-30 min. Nu folosiți multă sare să nu devină prea sărați. Astfel, coaja pe care trebuie să o îndepărtați se va desprinde cu ușurință. Nu este indicat să se spele sau să se folosească apă, deoarece își vor pierde gustul de copt. După ce ați dat jos coaja, puneți ardeii într-un castron sau într-o caserolă de transport și asezonați cu un sos preparat din zeamă de lămâie, ulei de măsline și usturoi zdrobit.

**FOCACCIA CU ROȘII ȘI OREGANO**

Ingrediente: Aluat: 500 g făină albă, 25 g drojdie de bere, 50 g ulei de măsline extravirgin, sare;  
Topping: 5 roșii, 4 linguri ulei de măsline extravirgin, o linguriță de oregano uscat, sare și piper.

Preparare: se face aluatul amestecând toate ingredientele, apoi se întinde cu mâna și se așază într-o tavă unsă cu ulei de măsline. Se lasă 25 de minute într-un loc cald, să crească, apoi se presară sare și piper și se unge cu ulei de măsline. Roșiile spălate și tăiate rondele se așază pe aluat, se presară oregano și un praf de sare. Se coace 20 de minute la 230° C.

**LIPIE CU PUI ȘI BRÂNZĂ**

Ingrediente: 4-6 lipii, două pulpe de pui dezodate gătite, 100 g telemea, o jumătate de ardei gras roșu, un castravete, o roșie, două fire de ceapă verde, 5-6 frunze de salată, ulei de măsline, sare.

Preparare: se taie toate ingredientele ca pentru salată, se pun într-un castron și se asezonaază cu sare și ulei. Se amestecă ușor, apoi se umplu foile de lipie și de rulează. Se taie în bucăți mai mici, ca să se poată mânca mai ușor.

**PRĂJITURĂ „MARTIPAN” – fără coacere**

Ingrediente: 8 linguri apă, 500 grame zahăr, 300 grame nucă măcinată, 300 grame biscuiți măcinați, 250 grame unt, esență de migdale, esență de rom, cacao. Pentru glazură: 5 linguri zahăr, 2 linguri apă, 1 lingură cacao.

Se fierbe zahărul cu apa, se adaugă untul, nucile și biscuiții măcinați. Se omogenizează compoziția și se împarte în două. În jumătate se adaugă esență de migdale, în cealaltă jumătate 2-3 linguri de cacao și esență de rom. Într-o tavă tapetată cu folie se întinde compoziția cu cacao, se netezește, deasupra se întinde compoziția albă și se netezește de asemenea. Se fierbe glazura și se adaugă puțin unt. Se toarnă deasupra glazura și se lasă totul la rece pentru câteva ore. Se taie cu un cuțit umezit.

**HUMUS sau HUMMUS (VEGETARIAN)**

Ingrediente: 200 de grame de năut la conservă, 2 linguri de suc de lămâie, 2 căței de usturoi, 1 linguriță de chimion măcinat, sare, 100 ml de tahini (pastă de susan - opțional), 2 linguri de ulei de măsline.

Se poate prepara și din năut boabe, dar nu merită, fiindcă trebuie fiert foarte mult, după ce se ține o noapte la înmuiat. Se găsește în comerț conservă cu năut gata fiert. Se scurge lichidul din conservă, se pun într-un blender năutul, sucul de lămâie, usturoiul, chimionul, sarea și pasta tahini. Se mixează până devine o pastă fină. Dacă e prea vârtosă se poate adăuga un pic de apă. Se adaugă și o lingură de ulei de măsline. După ce se potrivește gustul, se pune pasta într-un bol, deasupra se stropește cu ulei de măsline și se presară boia dulce sau iute, după gust. Se servește fie cu lipie arăbească, fie cu pâine. Se completează extraordinar de bine cu salată de ardei copti (de preferință ardei Kapia).

Pagină realizată de  
**Cornelia Varga**

**Uniunea Europeană...**

(Urmare din pag. 15)

Decizia cu privire la desființarea centrelor integrate se ia numai după consultarea autorităților sau a instituțiilor care participă la activitățile realizate în cadrul acestora.

Despre drepturile și obligațiile străinilor cazați în aceste centre integrate, consecința nerespectării acestora precum și alte aspecte legate de acestea, în numărul viitor al revistei.

**Jurnale...**

(Urmare din pag. 20)

al puternicului Imperiu Roman în antichitate, a devenit capitala lumii creștine după înființarea bisericii lui Petru și locul de unde și astăzi, papii conduc credincioșii catolici de pretutindeni.

Fără egal în artă și istorie, Roma a devenit un reper cultural prin vestigiile imperiului antic, arhitectura medievală, monumentele, palatele și vilele renascentiste pline de bogății, prin splendoarea barocă a fântânilor arteziene din piațetele elegante. Orașul are temple antice ale zeilor, obeliscuri și sute de biserici, de la cele mai impozante bazilici, până la cele mici și modeste unde se întâlneau primii creștini. Toate sunt pline de opere de artă, la fel ca și palatele, muzeele sau galeriile de artă unde sunt fresce, picturi și sculpturi de Michelangelo, Rafaelo, Perugino, Botticelli, Ghirlandaio sau de alți nenumărați artiști, precum și vestigiile egiptene, etrusce, grecești și romane.

Cu o așa istorie în spate nu este de mirare că la tot pasul găsești vestigii istorice, unul mai frumos ca altul. Oricine poate găsi acum pe Internet nenumărate informații despre oraș, obiectivele sale turistice, muzee și chiar tururi virtuale, așa că o să mă rezum în a aminti doar despre acele obiective turistice pe care le-am vizitat personal și ce impresie mi-au lăsat ele. Este foarte bine (asta sfătuiesc viitorul turist, care nu beneficiază de serviciile unui ghid sau care nu are programul închis într-un anume tur) să își selecteze din timp ce vrea să vadă, să se documenteze asupra mijloacelor de transport, orarului de funcționare, prețurilor de intrare, regulilor de acces, evitând astfel multe neplăceri și economisind mult timp și, mai ales, nervi. Astfel, plăcerea de a fi turist în Roma va fi cu mult mai mare. Vă asigur de asta.

Așa cum spuneam, odată ajuns în gara Termini, este foarte comod să iei metroul către primul obiectiv turistic. Și care altul, dacă nu Colosseum-ul. O adevărată minime inginerescă, cea mai mare și cea mai remarcabilă construcție a lumii antice, cu adevărat impresionantă, care putea adăposti cca 55.000-60.000 de spectatori. Construcția sa a fost începută de împăratul Vaspasian, fondatorul dinastiei Flaviane în anul 72 d. Hr., dar a fost terminat la un

an după moartea sa, după numai opt ani de lucrări. A fost construit pe un loc unde fusese un lac artificial construit de împăratul Nero și al unei gigantice statuii a împăratului care îl înfățișa în chip de zeu (Colos, de unde și numele său) și s-a dorit să șteargă din memoria cetățenilor tirania lui Nero și să le ofere un loc de care să se bucure toți cetățenii Romei: de la împărat, la plebea cea mai săracă. Se spune că jocurile inaugurale au durat 100 de zile, timp în care au fost sacrificate 9.000 de animale. Cu timpul, pe parcursul celor 500 de ani de funcționare, a fost arenă care a găzduit lupte cu animale, lupte de gladiatori, scenă unde se recreau marile victorii ale imperiului roman (inclusiv cele navale), dar și locul unde erau sacrificați (tot spre deliciul mulțimii) primii creștini.

Din păcate nu am fost să îl vizitez și în interior, asta datorită faptului că mereu sunt cozi infernale pentru a intra și am considerat că în acest timp sunt mai câștigat dacă văd și alte lucruri dar, cu siguranță o voi face la o vizită viitoare la Roma.

În jurul lui se găsesc nenumărați vânzători de suveniruri, dar și hoți de buzunare (mare atenție) și tot felul de personaje costumate în soldați romani, dar care îți cer câțiva euro pentru o fotografie cu ei.

În numerele viitoare voi continua plimbarea prin Roma și unele din muzeele sale.

**BUTELII LA DOMICILIU**

**LIVRARE + MONTAJ**

Program de livrari:  
Luni - Vineri 09:30 - 18:30  
Sambata: 9:30 - 14:30

**GRATUIT**



livrare in aprox 1 ora

Tel. informatii si comenzi:

Fix: 0256 476 476  
Mobil: 0733 047 448  
Mobil: 0734 440 440



## Jurnale de călătorie (IX)

Am început anul acesta Jurnalele de călătorie cu Veneția și pentru că Italia este una dintre destinațiile de vacanță favorite, am zis să o țin așa tot anul. O să dedic următoarele file din jurnale de călătorie pentru Roma, „Cetatea Eternă”.

Asta nu doar pentru că noi românii, suntem direct legați de Italia și Roma, ci și pentru faptul că este un oraș absolut fascinant. De fiecare dată când am avut ocazia să îl vizitez am revăzut cu plăcere locurile pe care le știam, am găsit mereu ceva nou și, cu siguranță, de fiecare dată mi-am spus că trebuie să mai revin acolo.



Roma, după părerea mea, este un muzeu în aer liber, este tot ceea ce reprezintă Italia: gălăgie, aglomerație, trafic nebun, sirene de poliție tot timpul, pietoni care trec strada pe oriunde, scutere peste tot, turiști de-a valma, pizza pe stradă, înghețată la colțuri de străzi (Doamneee....și cât e de bună!), suveniruri, monumente istorice la tot tot pasul, cafenele... Deci, Italia! Nu ai cum să nu iubești Roma.

Despre cazare nu pot spune nimic în mod direct prin prisma experiențelor personale, pentru că am fost cazat în afara orașului, în orașele/comune care aveau o legătură foarte bună prin intermediul trenului și odată ajuns în Gara Termini este foarte ușor să de descurgi cu mijloacele de transport în comun. Ca și turist, mai ales dacă nu ai atât de multe zile la dispoziție (și de regulă nu ai) cel mai bine este să te descurgi cu metroul. Asta am făcut în toate marile orașe unde am umblat ca și turist (Paris, Londra, Barcelona, Budapesta și desigur Roma) pentru că este cel mai rapid mijloc de transport. Sigur, pierzi din avantajele de a vedea mult mai multe de-a lungul traseului, dar câștigi foarte mult timp. Și pentru un turist care are la dispoziție 2-5 zile, timpul este foarte important. Pentru a admira orașul, sunt tururi turistice, de regulă acoperite de linii cu autobuze duble-deck (supraetajate) care îți oferă și explicații în multe limbi de circulație internațională (am întâlnit chiar și în lb. română). Acestea le recomand să fie folosite măcar o dată (o zi sau două) pentru că îți oferă o altă perspectivă asupra orașului și monumentelor sale. Dar și prețul e unul pe măsură (mult mai scump ca un abonament de metrou pentru 24 h sau 48 h). Oricum, merită. Încercați-le.

De mâncat, de fiecare dată am preferat să aleg mici restaurante tradiționale, din cartiere nu tocmai centrale sau

pur și simplu mâncarea stradală. Eu cred că astfel poți simți cel mai bine spiritul și cultura (chiar și cea gastronomică) locală. Sincer, eu nu văd nici un rost să mergi la Roma și să mănânci la KFC sau Mc Donald's de exemplu, deși, este o soluție și asta. Și de regulă, mai ieftină. Deci, eu am ales mereu mâncarea stradală, câte o felie de pizza dintr-o tavă mare (mereu alta) sau o tavernă italiană, unde la paste puteai servi un vin al casei, de cele mai multe ori produs chiar de către proprietari.

Acum, că am mâncat și avem și abonamentul la metrou, putem să vizităm liniștiți orașul. Așa cum spuneam, Roma mi-a făcut mereu impresia că ar fi un muzeu în aer liber (aceeași senzație am avut-o și în Florența, de altfel). Roma, pe lângă farmecul celor șapte coline pe care este



clădit orașul, beneficiază și de o climă mediteraneană foarte plăcută (drept este că am fost acolo numai primăvara, deci nu știu cât de cald ar putea fi în toial verii, ceea ce îl face un obiectiv turistic accesibil tot timpul anului.

Înainte de a începe să depăn amintiri despre diferitele obiective turistice vizitate, aș vrea să readuc puțină istorie în fața cititorului. Cred că orice român cunoaște legenda întemeierii Romei, de către cei doi frați gemeni Romulus și Remus, născuți din legătura dintre Zeul Marte (al războiului) și vestala virgină Rhea Silvia, abandonată într-un coș de nuiete pe fluviul Tibru, salvați și alăptați de o lupoaică. Grupul statuar este simbolul orașului și deși originalul se află păstrat într-unul dintre muzeele Romei, o copie se poate admira pe dealul Capitoliului. Statuia originală (Lupa Capitolina) a fost în posesia Vaticanului și abia în anul 1471 Papa Sixtus al IV-lea a înapoiat-o Romei și cetățenilor ei. Ca recunoaștere a originii noastre comune latine, statul italian a donat mai multe copii ale celebrei statui unor orașe din România, Timișoara fiind beneficiară a unei asemenea donații în anul 1926.

„Toate drumurile duc la Roma” sau „Cetatea eternă” sunt doar două dintre aforismele care arată cât de importantă a fost Roma de la înființarea ei, de acum peste 2.700 de ani și până acum. Capitală a Republicii Romane, a vastului Imperiu Roman, a Bisericii Romano-Catolice și din 1870 a Italiei Unite, Roma atrage astăzi milioane de turiști așa cum a făcut-o mereu, turiști veniți să „guste” din celebra „La dolce vita”. A fost centrul economic și politic

*(Continuare în pag. 19)*

**Tiberiu-Ioan Bociat**